Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS znad Niemna

> *Nie należy ludzi sądzić według ich przekonań, lecz według tego, co przekonania te z nich czynią*
>
> **Georg Christoph LICHTENBERG**

5 grudnia 2003r. Nr 49 (602) Index 63863 Rok założenia 1989

Przykry incydent

© A. BEZZUBOW/I.KULIKOWSKA

30 listopada na budynku Siedziby Głównej ZPB w Grodnie pojawił się napis: *„Pszeki won"*. Napis zawierający obraźliwe określenie Polaków pojawił się tu już po raz drugi.

Po raz pierwszy napis: *„Lachow na ch.. "* pojawił się na przełomie września - października przed przyjazdem do Grodna prof. Longina Pastusiaka. Milicja sporządziła protokół, traktując to jako przejaw chuligaństwa. Przygotowując się do przyjęcia wysokiego gościa w szybkim trybie własnymi siłami napis usunięto.

Pojawienie się napisów po raz drugi budzi niepokój. Zwrócenie się po komentarz do urzędników grodzieńskich spowodowało, że służby komunalne już w następnym dniu usunęły napis. Milicja prowadzi dochodzenie, ostateczna decyzja zapadnie dopiero po dziesięciu dniach, po jego zakończeniu.

Jest bardzo przykre, że w mieście, gdzie mieszka dużo Polaków, pojawiają się podobne napisy.

Józef PORZECKI, wiceprezes ZPB:
- Trudno wskazać, kto stoi za tym przykrym incydentem. Ustalić winnych musiałaby prokuratura, podanie do której w tej sprawie zostało złożone. Chciałoby się wierzyć, że nie kryje się za tym konkretny cel zasiania niezgody na tle narodowościowym.

Walentyn LEONOW, zastępca przewodniczącego Grodzieńskiego Miejskiego Komitetu Wykonawczego:
- Grodzieński Miejski Komitet Wykonawczy ocenia ten incydent jako chuligaństwo czystej wody. Na Grodzieńszczyźnie nie było i nie będzie konfliktów na tle narodowościowym. Z podobnymi incydentami spotykamy się często. Dla miasta jest to prawdziwym problemem. Bardzo przykro widzieć podobne napisy na ścianach. Kwestia ta będzie omawiana na najbliższym posiedzeniu Okrągłego Stołu ds. Narodowościowych.

Andrzej KRĘTOWSKI, Konsul Generalny RP w Grodnie:
- Jesteśmy zaniepokojeni tym, co się stało. To jest bardzo nieprzyjemne. Rozmawiałem o tym podczas spotkania z Igorem Popowem, przewodniczącym Oddziału Grodzieńskiego Obwodowego Komitetu ds. Religii i Mniejszości Narodowych.

AB/TZ

WYRÓŻNIENIE

Mąż stanu

Danuta Hübner

© J. WAJSZCZUK

Danuta HÜBNER została Politykiem Roku i Europejczykiem Roku w kategorii „mąż stanu" w plebiscycie prestiżowego brukselskiego tygodnika „European Voice". Polską minister uhonorowano za szczególną rolę w przekonywaniu Polaków do członkostwa w UE.

Danuta Hübner pokonała w eliminacjach do tytułu taki kich wytrawnych i znacznie bardziej znanych w świecie polityków jak prezydent Jacques Chirac czy premier Tony Blair.

Kompetencja — tę cechę często wymieniają ci, którzy pracowali z Danutą Hübner. — Wiedza jest jedną rzeczą, a drugą — późniejsze wykorzystywanie tej wiedzy. Minister Hübner połączyła te dwie cechy — stwierdza b. główny polski negocjator w Brukseli Jan Kułakowski.

Dwa lata temu Danuta Hübner pełniła funkcję sekretarza wykonawczego komisji w randze zastępcy sekretarza generalnego ONZ. Było to najwyższe stanowisko, jakie w siedzibie europejskiej ONZ pełnił dotychczas przedstawiciel Polski.

A jaka jest na co dzień? Przede wszystkim zapracowana. Od listopada 2001r. odpowiada w polskim rządzie za całość problematyki integracji europejskiej, od czerwca — w randze ministra. Przed referendum europejskim aktywnie uczestniczyła w kampanii. Na wyróżnienie zasłużyła — według jurorów — właśnie za *„rolę w przekonywaniu Polaków, żeby głosowali "tak" w sprawie członkostwa Unii Europejskiej".*

Danuta Hübner jest ceniona wśród polityków opozycji.

Pani minister otrzymała m.in. tytuł przyznawany przez tygodnik „Warsaw Voice", a także telewizyjnego Wiktora.

A jaka jest w domu? — Jest świetną matką, świetną gospodynią, ma bardzo ładnie urządzony dom, bardzo dobrze gotuje. Jest bardzo kobieca. Może być wzorem współczesnej kobiety — uważa przyjaciółka minister — Olga Lipińska.

W euro-konkursie tytuł „Komisarza roku" otrzymał Pascal Lamy, odpowiedzialny za negocjacje handlowe, a „dyplomatą roku" został Javier Solana, unijny minister spraw zagranicznych. Wyłoniono także laureata w kategorii „obywatel spoza Unii". Zwyciężył Donald Rumsfeld, amerykański sekretarz obrony. Otrzymał najwięcej głosów za to, że dzieląc Europę na „starą" i „nową" sprowokował Unię do dyskusji na temat występujących w niej podziałów wewnętrznych.

W czasie galowej kolacji wręczono łącznie 11 nagród. Główną — tytuł „Europejczyka Roku" wszech kategorii — zdobył premier Malty Eddie Fenech Adami z podobnym uzasadnieniem co Hübner.

WIADOMOŚCI/AD

W numerze:

DYPLOMACJA

Sytuacja pod kontrolą

Kolejek po wizy nie ma, intensywność ruchu na granicy białorusko-polskiej odnawia się — stwierdzono podczas konferencji prasowej w Konsulacie Generalnym RP w Grodnie 3 grudnia.

Zofia Szmyd, Andrzej Krętowski oraz Janusz Dąbrowski

© T.ZALESKA

Nieprzyjemną niespodzianką była dla polskich placówek dyplomatycznych na Białorusi nota protestacyjna wręczona 28 października przez stronę białoruską. Podana w nocie sytuacja porównawcza w konsulatach białoruskich w Polsce oraz polskich na Białorusi jest sprzeczna, ponieważ wyjeżdżających z Białorusi do Polski jest o wiele więcej. *„Ruchem nie w tą stronę"* nazywają ten dokument polscy dyplomaci. Jak zaznaczył Andrzej Krętowski, Konsul Generalny RP w Grodnie, zawarta polsko-białoruska umowa o reżimie wizowym jest niedoskonała pod względem prawnym. Na przykład jednym z absurdalnych rozwiązań niedociągnięcia tego dokumentu są białoruskie wizy w paszportach... polskich pracowników dyplomatycznych na Białorusi.

Na granicy polsko-białoruskiej na 70 proc. odnowił się ruch, który obserwowano przed wprowadzeniem reżimu wizowego. Kolejki przy konsulacie w Grodnie znikły. Konsulat może wydawać 600 - 800 wiz dziennie, ale jak poinformował konsul Janusz Dąbrowski, ostatnio intensywność spadła i dziennie wystawiają do 400 wiz. Od 1 września konsulat grodzieński wydał 23 tys. różnego rodzaju wiz, do końca roku przewiduje się wydanie przez wszystkie konsulaty polskie na Białorusi 100 tys. wiz.

To są ogromne pieniądze, które kierowane są na utrzymanie konsulatów polskich nawet w innych częściach świata. MSZ Polski wyszedł z inicjatywą obniżenia kosztów wiz o 50 proc. Na razie nie ma odpowiedzi ze strony białoruskiej. Możliwie ta kwestia zostanie poruszona na spotkaniu polsko-białoruskiej komisji granicznej na początku grudnia w Puszczy Białowieskiej, gdzie będą omawiane m.in. kwestie dodatkowych przejść granicznych o charakterze turystycznym: Krynki, Jałówka i in.

Dla polepszenia pracy konsulatu grodzieńskiego dobrym rozwiązaniem byłaby budowa oddzielnego budynku, władze miejscowe zgodziły się na wydzielenie placu, lecz decyzja powinna zapaść w Warszawie.

Na razie Konsulat Generalny RP w Grodnie zaprasza do osobistego złożenia ankiet oraz wyrobienia wiz, a nie korzystania z usług firm turystycznych pobierających opłatę. Niedługo w telewizji ukaże się spot reklamowy, który sfilmowano w konsulatach w Grodnie, Kaliningradzie i we Lwowie, który informuje o trybie wystawiania wiz.

TZ

ISSN 1563-3233

POLSKA

Uroczysty IV Wieczór Dobroczynny na rzecz Domu Polskiego w Iwieńcu, położonego w sercu Puszczy Nalibockiej, odbył się w warszawskim Teatrze Polskim 10 listopada br., zorganizowany przez Oddział Warszawski Stowarzyszenia „Wspólnota Polska", Koło Związku Harcerstwa Rzeczpospolitej oraz zespół pedagogiczny i młodzież XIX Liceum Ogólnokształcącego im. Powstańców Warszawy. Patronat honorowy pełnił Lech Kaczyński, prezydent M. St. Warszawy.

Iness TODRYK

250 dzieci z ubogich rodzin z całej Polski spotkało się w Sali Kolumnowej Sejmu RP z marszałkiem Markiem Borowskim z okazji dnia św. Mikołaja. Spotkanie zorganizowała Fundacja „Wszystko dla dzieci". Dzieci wręczyły marszałkowi prezenty — kwiaty, szopki i stroiki bożonarodzeniowe oraz albumy ukazujące historię i teraźniejszość okolic, z których pochodzą. Zaprezentowały też mini programy artystyczne, zaśpiewały kolędy. Fundacja „Wszystko dla dzieci" powstała z myślą o dzieciach z porażeniem mózgowym. Z czasem swoją działalnością objęła dzieci, które uległy wypadkom samochodowym. Dla nich organizuje turnusy rehabilitacyjne w sanatoriach.

CZECHY

Od nowego roku Radio Wolna Europa zaprzestanie nadawanie programu dla siedmiu krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Dotyczy to rozgłośni Wolnej Europy w państwach nadbałtyckich, Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowacji. Finansowana przez rząd USA stacja chce teraz skoncentrować się na Bliskim Wschodzie i Azji. Od 1995r. Radio Wolna Europa ma siedzibę w Pradze.

GRUZJA

O wycofanie rosyjskich wojsk z Gruzji i niepopieranie przez Moskwę tendencji separatystycznych w tym kraju zaapelował sekretarz stanu USA Colin Powell. Amerykański polityk rozmawiał w Maastricht o stabilizacji i demokratyzacji Gruzji z pełniącą obowiązki prezydenta Nino Burdżanadze.

W odpowiedzi na słowa Colina Powella szef rosyjskiej dyplomacji Igor Iwanow zapewnił, że Moskwa *„nie wtrąca się w sprawy wewnętrzne suwerennych państw"* i *„nie popiera żadnego ruchu separatystycznego"*. Iwanow dodał, że Moskwa nie popiera *„tworzenia jakichkolwiek trójkątów: Rosja-Gruzja-USA"*.

Tymczasem Centralna Komisja Wyborcza Gruzji oficjalnie poinformowała, że wybory parlamentarne w tym kraju odbędą się 25 stycznia 2004r. Trzy tygodnie wcześniej, czyli 4 stycznia, Gruzini wybiorą nowego prezydenta. Wybory z 2 listopada 2003r. unieważnił sąd w Tbilisi.

USA

W Stanach Zjednoczonych, mimo że wybory prezydenckie odbędą się dopiero za rok, trwa już agitacja przedwyborcza. O popularność walczą demokraci, prezydent Bush, a nawet senator Hilary Clinton.

WIADOMOŚCI/PAP/AD

"Wyrok śmierci", czy krótki lot

- *Nie podam się do dymisji, nie czuję się winny* — powiedział prezydent Litwy Rolandas Paksas po opublikowaniu raportu parlamentarnej komisji śledczej

Z raportu wynika, że osoby powiązane ze światem przestępczym wywierały presję na prezydenta.

Litewska prasa nazywa raport sejmowej komisji śledczej *„politycznym wyrokiem śmierci na prezydenta Rolandasa Paksasa"*. Komisja uznała, że jest on uzależniony od ludzi podejrzanego autoramentu, co stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa.

Prezydent Rolandas Paksas był i jest narażony na szantaż oraz na manipulacje i jest poddany wpływom sił nieprzychylnych Litwie. A to oznacza, że istnieje realne zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego — uznała specjalna komisja parlamentarna. Komisja potwierdziła wszystkie zarzuty stawiane otoczeniu prezydenta przez departament bezpieczeństwa państwowego oraz uznała, że i prezydent naruszył prawo.

Afera Paksasgate wybuchła w ostatnim dniu października, kiedy Meczys Laurinkus, szef departamentu bezpieczeństwa państwowego, ogłosił, że najbliżsi współpracownicy głowy państwa gwarantowali bezpieczeństwo przestępczym, handlarzom bronią, rozstrzygali państwowe przetargi na korzyść grup przestępczych. Doradcy Paksasa, a przede wszystkim ich szef Remigijus Aczas, szli na rękę osobom o podejrzanej reputacji i utrzymywali z nimi kontakty. W dokumencie wymienia się nazwisko Anzoriego Aksientiewa-Kikaliszwili, szefa organizacji Stowarzyszenie XXI Wiek, które przez amerykańskie służby specjalne uważane jest za organizację przestępczą.

Rolandas Paksas nie czuje się winny

Kluczową postacią raportu Laurinkusa jest dysponujący podwójnym (rosyjskim i litewskim) obywatelstwem Jurij Borysow, właściciel remontującej helikoptery spółki Avia Baltica. Borysow, łamiąc międzynarodowe embargo, wysyłał do Sudanu części zamienne do helikopterów bojowych. Był głównym sponsorem kampanii wyborczej Rolandasa Paksasa. Według niepodpisanej umowy, znalezionej przez prokuratorów w jego komputerze, otrzymał w zamian spis obietnic, które Paksas zobowiązał się wypełnić po wygranych wyborach. Prezydent miał m.in. zwolnić niewygodnych dla rosyjskiego przedsiębiorcy szefów departamentu bezpieczeństwa państwowego i kontrwywiadu wojskowego oraz zniszczyć przeszkadzająca mu w interesach konkurencję. Miał też obiecać mu tytuł generała wojska litewskiego.

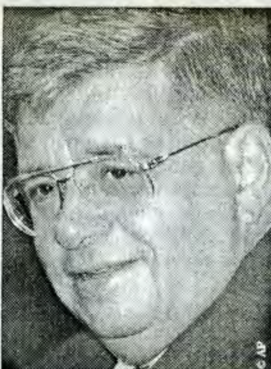
Komisja parlamentarna potwierdziła, że urząd prezydenta ulega wpływom rosyjskiej firmy public relations Almax (według komisji istnieje wiele poszlak wskazujących na to, że firma ta jest związana z rosyjskimi służbami specjalnymi), która starała się wzmocnić wpływ Borysowa na prezydenta. Orzekła też, że dzięki temu Borysow zapewnił wyjątkowe warunki dla rozwoju swojego biznesu. Komisja stwierdza także, że otoczenie prezydenta, a przynajmniej w jednym przypadku także i sam prezydent, przekazywało osobom śledzonym i podsłuchiwanym przez organy państwa tajne informacje na ich temat.

WIADOMOŚCI/PAP/AD

KONTROWERSJE

Afera III RP

Lew Rywin (na zdj.) nie przyznał się przed sądem do zarzutu płatnej protekcji wobec Agory. Jego obrona wniosła do sądu, by Rywin nie musiał brać udziału w całym swym procesie, który rozpoczął się 2 grudnia. Wcześniej sędziowie zezwolili dziennikarzom na utrwalanie przebiegu procesu. Oskarżonemu za złożenie propozycji płatnej protekcji grozi kara do trzech lat więzienia.

- *Jestem niewinny; chcę udowodnić, że jestem ofiarą intrygi zaplanowanej w celu uzyskania korzystnych zmian w ustawie o rtv, o czym mówiłem w rozmowach biznesowych* — powiedział Lew Rywin przed Sądem Okręgowym w Warszawie.

Rywin dodał, że *„nacisk mediów sprawił, że już uznano go za winnego"*, a przed komisją śledczą *„pozbawiono go prawa obrony"*.

Zapowiedział, że na razie będzie odpowiadał tylko na pytania swych obrońców i że do poszczególnych kwestii, jak np. notatka Rapaczyńskiej i nagranie rozmowy z Adamem Michnikiem, ustosunkuje się po zeznaniach „głównych świadków" i że być może złoży wyjaśnienia w dalszej części procesu.

Obrona Lwa Rywina wniosła do sądu, by Rywin nie musiał brać udziału w całym swym procesie. Sam Rywin powiedział, że nie chce brać udziału m.in. w czterech najbliższych rozprawach, na których będą zeznawać „główni świadkowie".

Akt oskarżenia, odczytany przez prokurator Katarzynę Kwiatkowską, głosi, że Rywin rozmawiał z prezes Agory Wandą Rapaczyńską, redaktorem naczelnym „Gazety Wyborczej" Adamem Michnikiem i z wiceprezesem spółki Piotrem Niemczyckim. Oskarżony powoływał się na wpływy w instytucjach państwowych i, jak to ujęto, na nieustaloną bliżej *„grupę trzymającą władzę"*. Pieniądze, których żądał Rywin, miały zostać przelane na konto Sojuszu Lewicy Demokratycznej.

W akcie oskarżenia przypomniano przebieg prac nad nowelizacją, opisano też kontakty Rywina z przedstawicielami Agory. Oprócz pieniędzy Rywin żądał dla siebie stanowiska szefa telewizji Polsat po jej kupieniu przez Agorę, a także zaprzestania przez „Gazetę Wyborczą" krytyki premiera Leszka Millera.

Prokurator Kwiatkowska opisała też okoliczności, które doprowadziły do ujawnienia propozycji Rywina. Przypomniała m.in., że podczas konfrontacji u premiera Rywin powiedział, iż do złożenia korupcyjnej propozycji Agorze nakłonili go prezes Telewizji Polskiej Robert Kwiatkowski i ekspert medialny Andrzej Zarębski. W swoich zeznaniach w prokuraturze obaj zaprzeczyli, jakoby wysłali Rywina do Agory.

Prokurator Kwiatkowska podkreśliła, że w ocenie prokuratury brak jest jakichkolwiek dowodów, które pozwoliłyby na przypisanie Robertowi Kwiatkowskiemu i Andrzejowi Zarębskiemu współudziału w korupcyjnej propozycji. Powiedziała, że wymienienie ich nazwisk w kontekście tej sprawy świadczy tylko o tym, że rozmawiali z Rywinem o nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

W akcie oskarżenia przedstawiono też ustalenia śledztwa, w tym wyniki analiz nagrań rozmów Rywina z Michnikiem. Wskazują one, że nagrania są autentyczne. Prokurator Kwiatkowska podkreśliła, że po sklasyfikowaniu czynu Rywina jako płatnej protekcji nie ma dla sądu znaczenia, czy rzeczywiście miał możliwości spełnienia swych obietnic. Wcześniej sąd pozwolił dziennikarzom na rejestrowanie obrazu i dźwięku podczas procesu. Nagrania mogą być jednak odtwarzane publicznie dopiero po zakończeniu czynności procesowych w danym dniu, i w taki sposób, aby osoby, które jeszcze nie zeznawały przed sądem, nie mogły się zapoznawać z zeznaniami innych osób.

Sąd odmówił udziału w procesie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, która chciała w nim uczestniczyć w charakterze przedstawiciela społecznego. Sąd oddalił też wniosek obrońców Rywina o ochronę jego wizerunku i nazwiska.

Obrońcy zgłosili też wniosek, aby sąd wystąpił do Sejmowej Komisji Śledczej, badającej aferę Rywina, o udostępnienie akt z jej prac. Sąd ma rozpatrzyć ten wniosek później.

Śledztwo w tej sprawie prowadziła od 31 grudnia zeszłego roku warszawska Prokuratura Apelacyjna. Aferę bada też komisja śledcza, powołana przez Sejm RP. Rywin odmówił składania wyjaśnień tak w prokuraturze, jak i przed komisją.

W postępowaniu przygotowawczym przesłuchano 75 świadków, ale przed sądem będzie zeznawać — na wniosek prokuratury i obrony — tylko 24 najważniejszych. Wśród nich będzie premier Leszek Miller i być może prezydent Aleksander Kwaśniewski.

Przed salą sądową zebrali się członkowie Ruchu Obrony Bezrobotnych, skandujący *„Rywin do paki!"*. Uczestnicy happeningu, zorganizowanego przez Akcję Alternatywną "Naszość", domagali się natomiast uniewinnienia Rywina.

WIADOMOŚCI/AD

WYRÓŻNIENIE

Uśmiech dziecka — nagrodą

Wanda CHOTOMSKA odebrała nagrodę prezydenta RP za twórczość dla dzieci i młodzieży. Laureatka jest autorką ponad stu książek, m.in. słynnej telewizyjnej bajki „Jacek i Agatka". Od lat wspiera akcję „Cała Polska czyta dzieciom" i urządza konkursy przenoszenia literatury na ekran.

Aleksander Kwaśniewski, wręczając Wandzie Chotomskiej nagrodę „Sztuka młodym" powiedział, że pisarka zasłużyła na nią przede wszystkim bliskim kontaktem z dziećmi. — *Wanda Chotomska nie jest pisarką, która pisze gęsim piórem, w zamkniętym pokoju, odgrodzona od świata. Pisze dla dzieci, będąc z dziećmi* — powiedział Aleksander Kwaśniewski.

Dla laureatki najważniejsze jest nie pisanie książek, ale zachęcanie do czytania tego, co ona i inni już napisali. Chotomska zawsze podkreśla, że wszystkie nagrody ją cieszą, ale najważniejszy jest uśmiech dziecka.

W tegorocznej, drugiej edycji nagrody nominowano 10 osób oraz instytucji: m.in. Teatr Lalek Arlekin z Łodzi, animatora kultury Jadwigę Sącińską, Bibliotekę dla Dzieci i Młodzieży z Oświęcimia, poznańskiego pedagoga i artystę Jerzego Hamerskiego oraz reżysera Andrzeja Maleszkę.

Wanda Chotomska jest autorką książek dla dzieci, scenariuszy filmowych i sztuk teatralnych, a także piosenek śpiewanych przez najmłodszych w całym kraju. Współpracowała z redakcjami czasopism dziecięcych — „Misia", „Świerszczyka", „Płomyczka" i „Płomyka", z Polskim Radiem i TVP (m.in. w latach 1962-1972 jako autorka cyklu „Jacek i Agatka"). Artystka organizuje imprezy rozwijające wśród dzieci zainteresowania książką, m.in. „Ciastko z bajką", „Podróże po literaturze", „Piknik z Wandą Chotomską".

Prezydent Aleksander Kwaśniewski ustanowił nagrodę w 2002r. Wówczas otrzymał ją Adam Kilian — plastyk, scenograf, grafik, a także ilustrator i twórca filmów animowanych. Wyróżnienie jest przyznawane osobom i instytucjom szczególnie zasłużonym w propagowaniu kultury i sztuki wśród najmłodszych.

WIADOMOŚCI/AD

Gorączka informacyjna

Prezydent Białorusi nie jest zadowolony z pracy telewizji

Aleksander Łukaszenko chce, aby telewizja państwowa była chętniej oglądana przez mieszkańców Białorusi, będzie to sprzyjało powodzeniu przyszłych kampanii politycznych.

Podczas specjalnej narady dotyczącej działalności państwowych kanałów telewizyjnych Aleksander Łukaszenko nie krył swojego niezadowolenia z ich pracy. Szczególnie dużo zarzutów padło pod adresem Pierwszego Kanału, jednak do dymisji jego szefa Jegora Rybakowa nie doszło.

Prezydent oświadczył, że Pierwszy Kanał Narodowy emituje dużo programów pozbawionych gustu, prymitywnie kopiujących analogi zagraniczne, przypadkowo dobiera informacje, ma mało analitycznych, głębokich i ciekawych programów. Niezadowolony był również ich nikłym wpływem ideologicznym na audytorium. Wyraził oburzenie z tego powodu, że białoruskie kanały są *„bezzębne, najczęściej nie zdolne do stawiania skutecznego oporu tendencyjnym pouczeniom z Zachodu i Wschodu, że brakuje im konsekwencji, w wyniku czego ludzie odnoszą wrażenie, że Białoruś nie ma dokładnie wytycznej polityki państwowej"*. Zdaniem Łukaszenki, telewizja powinna być prawdziwym łączem pomiędzy władzą a narodem. Pracę tę należy wykonywać systematycznie, biorąc pod uwagę twardą konkurencję. Aleksander Łukaszenko podkreślił, że potrzebne jest to w związku z kampaniami politycznymi, w szczególności z wyborami do Zgromadzenia Narodowego, które odbędą się w przyszłym roku. *„Wiele będzie zależeć od realizowanej polityki nadawczej"* — powiedział. W związku z tym prezydent nakazał stworzyć system państwowego zamówienia na produkowanie programów społeczno-politycznych, które zamawiać będzie rząd i Ministerstwo Informacji RB.

Po raz kolejny akcentuje się uwagę na niezbędności utworzenia własnego białoruskiego kontekstu telewizyjnego, co dla państwa niezależnego jest normalne. Jednak opinia ta nie odpowiada słowom Władimira Rusakiewicza, ministra informacji, który podczas wystąpienia w Moskwie na wystawie „Prasa-2004" powiedział, że umowa z 1999r. przewiduje założenie wspólnej przestrzeni informacyjnej ZBiR-u.

1 grudnia rozpoczęła się oficjalna część wizyty na Białorusi Chrystasa Purgurydesa, specjalnego sprawozdawcy Komitetu Politycznego PACE, który odwiedził Mińsk na początku listopada badając sprawę zaginionych dziennikarzy. Teraz przygotowuje sprawozdanie o prześladowaniu mediów na Białorusi. W ramach wizyty spotkał się z ministrem informacji RB Władimirem Rusakiewiczem, wiceprzewodniczącym Izby Reprezentantów, Władimirem Konoplowem oraz z szeregiem białoruskich dziennikarzy i zagranicznych dyplomatów, którzy pracują w Mińsku.

Chrystas Purgurydes zainteresował się 33. artykułem Konstytucji RB, który zabrania monopolizacji środków masowego przekazu. Zapoznał się także z oświadczeniami Aleksandra Łukaszenki dotyczącymi pracy państwowych kanałów telewizyjnych. Europejski dyplomata poinformował, że minister informacji obiecał przekazać mu nowy projekt ustawy „O druku i środkach masowego przekazu", ale kiedy to nastąpi, nie wiadomo.

Aleksander BEZZUBOW/ BelaPAN

Leonid Mindlin, białoruski dziennikarz telewizyjny:
- Uważam, że telewizja białoruska jest bardzo agresywna i konsekwentna. Wszystko to przypomina wojnę psychologiczną prowadzoną z opozycją, z częścią społeczeństwa. Wszystkie te starania nie pomogą kanałom białoruskim w skutecznym konkurowaniu o widza, chyba tylko w sposób niecywilizowany, tak jak miało to miejsce z kanałem „Kultura" na Białorusi.

Walery Korbalewicz, politolog:
- Rozmowy o tym, że telewizja państwowa powinna bronić się przed „pouczaniem tendencyjnym" (w tym i ze strony Rosji) odnoszą się tylko do kwestii politycznych. Zmiany w Gruzji wpłynęły na pozycję prezydenta. Im bliżej są wybory parlamentarne i podjęcie decyzji o trzeciej kadencji, propaganda państwowa i neutralizacja kanałów rosyjskich znacznie wzrasta.

Andriej Bastuniec, Białoruska Asocjacja Dziennikarzy:
- Uważam, że jest bardzo dużo komentarzy dotyczących wypowiedzi prezydenta, które mają charakter propagandowy i ideologiczny. Jego wypowiedź zasługiwałaby na uwagę dopiero wtedy, gdyby powiedział coś nowego lub nieoczekiwanego.

Lene Sarup, członek Komitetu ds. Etyki Dziennikarskiej (Dania):
- Dziwne jest, że jeszcze tu pracują media państwowe. Uważam, że gdy środki masowego przekazu należą do państwa, staje się to demarszem ideologii. Powinniśmy zawsze pamiętać, że media niezależne są podstawą demokracji.

DZIEDZICTWO

Grodno na liście UNESCO

W Grodnie znajdują się niektóre z najstarszych pomników historycznych na Białorusi. W centrum miasta na przestrzeni ok. 200 ha znajduje się ponad 400 obiektów historii i kultury.

Olga Mocko, inspektor ds. ochrony dziedzictwa historyczno-kulturalnego, główny specjalista Oddziału Kultury Grodzieńskiego Miejskiego Komitetu Wykonawczego, poinformowała, że w Grodnie większość obiektów historycznych reprezentują budynki mieszkalne z XIX-XX w., zużycie których obecnie sięga 30-50 proc. Ogólna ilość budynków wymagających renowacji oraz modernizacji wynosi 215, czyli 40 proc. od całości funduszu mieszkaniowego w centrum miasta. Ma to kosztować 60 mld rubli.

Warstwa historyczna w centrum miasta (Góra Zamkowa) sięga 9 metrów. Mianowicie tam planuje się przeprowadzenie prac wykopaliskowych.

W celu odrodzenia dziedzictwa kulturalnego zatwierdzono szereg programów, m.in. „Spadczyna", program rozwoju miejskiej infrastruktury kulturalnej na lata 1999-2005 oraz program odnowienia parków starożytnych. Kwestie rekonstrukcji pomników Grodna weszły do programu pracy Grodzieńskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego.

Prowadzona jest rekonstrukcja ulic w centrum miasta. Obecnie w stanie opracowywania znajdują się projekty rekonstrukcji ulic Sowieckiej, Orzeszkowej, Socjalistycznej, odnowienia parku im. Żylibera, uporządkowania nadbrzeża Niemna. Olga Mocko podkreśliła, że w ramach rekonstrukcji i odnowienia specjaliści zachowują historyczną fasadę budynków. W ramach programu planuje się podświetlenie głównych pomników, podobnie jak Fary Grodzieńskiej, która już teraz zadziwia turystów.

Zakończono rekonstrukcję parku przy Kołoży, gdzie odbyło się odsłonięcie znaku upamiętniającego Dawida Gorodzieńskiego. Finansowanie tego projektu wyniosło 128 mln rubli. Jednym z głównych problemów rekonstrukcji centrum miasta jest kwestia transportowa. Uwzględniany jest projekt rekonstrukcji Placu Sowieckiego z rozwiązaniem transportowym przy ulicach Marksa i Budionnego.

Na razie żaden pomnik w Grodnie nie znalazł się na liście światowego dziedzictwa UNESCO. Jednak władze miasta przewidują, że odbędzie się to w najbliższym czasie. Według Walentyna Leonowa, wicemera Grodna, w tym celu *„powinniśmy przeprowadzić szereg prac przygotowawczych"*. Termin składania dokumentów upływa w lutym 2004r. Należy do tego czasu przygotować dokumentację prawną, opracować wyniki badań historyczno-kulturalnych. W październiku br. delegacja Komicji UNESCO nieoficjalnie odwiedziła Grodno i zapoznała się z pomnikami historycznymi miasta nad Niemnem. Znalezienie się jego pomników na liście UNESCO pozwoli władzom przyciągnąć inwestycje oraz zwiększyć przypływ turystów do regionu. Przykładem jest pałac w Mirze, który przyciąga turystów z całej Europy. Według Walentyna Leonowa, Grodno ma możliwość udziału w planowanych programach współpracy w ramach TACIS. Wicemer powiedział, że obecnie powinniśmy pracować w kierunku odnowienia i zachowania swojego dziedzictwa, żeby można było go bez wstydu przedstawić w UNESCO.

Aleksander BEZZUBOW

Stanisławowo, rezydencja Stanisława Augusta Poniatowskiego w Grodnie

Widok na kościół pobernardyński

Ceny paliw 4 grudnia 2003			
AI-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu "Biełnieftiechim"			
965 0,44*	1200 0,54*	1380 0,62*	965 0,44*
Stacje kompanii "LUKOIL"			
945	1170	1310	945

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego 4.12.2003				
USD	LIT	RUR	PLN	EURO
2145,00	751,73	72,23	556,78	1776,15

AKTUALNOŚCI

WIZYTA

W dniach 1-2 grudnia delegacja parlamentarzystów RB, której przewodniczył Wadim Popow, przewodniczący Izby Reprezentantów, odwiedziła Iran. W ramach wizyty odbyły się spotkania z kierownictwem państwa, przedstawicielami parlamentu oraz kierownictwem MSZ Iranu.

POSIEDZENIE KOMISJI

W dniach 3-4 grudnia w Mińsku odbyło się posiedzenie Komisji Białorusko-Łotewskiej ds. Współpracy Handlowo-Gospodarczej. Delegacji Białorusi przewodniczył Mikołaj Zajczenko, wiceminister gospodarki. Delegacji Łotwy przewodniczył Kaspars Gierchards, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Łotwy. W ramach posiedzenia odbyły się dyskusje w kwestii współpracy w zakresie transportu, turystyki, standaryzacji oraz certyfikacji. Kaspars Gierchards spotkał się z wicepremierem Białorusi Andriejem Kobiakowem.

ZBiR

2 grudnia w Moskwie odbyło się posiedzenie Rady Ministrów ZBiR-u, podczas którego omawiano główne kierunki rozwoju państwa związkowego oraz jego budżet. Oprócz tego Rada Ministrów przedyskutowała sprawy związane z zabezpieczeniem funkcjonowania regionalnej grupy wojsk RB i Rosji. W ramach posiedzenia odbyło się spotkanie rosyjskiego premiera Michaiła Kasjanowa z po. premiera Białorusi Siergiejem Sidorskim.

BelaPAN/BELTA/PAP/AB

Polka International

Spotkanie z Elizabeth Blanią-Kacprzyk

© J. WANIUKIEWICZ

26 listopada w sali Polskiej Macierzy Szkolnej na Białorusi odbyło się pierwsze spotkanie członkiń Oddziału Polka Grodno z Elizabeth Blanią-Kacprzyk, prezes Międzynarodowej Asocjacji Polskich Kobiet (Polka International).

Oto niektóre hasła, którymi kieruje się ok. 70 członkiń Międzynarodowej Asocjacji Polskich Kobiet: *"Nie jesteśmy feministkami, chcemy dobrze wyglądać, być kobiece, modnie się ubierać, kochamy naszych panów i traktujemy ich jako złote środki do spełniania naszych marzeń". "Kochamy życie, dobrą zabawę, ale również niesienie pomocy potrzebującym kobietom i ich dzieciom". "Stawiamy na młode pokolenie Polaków na obczyźnie. Staramy się rozpalać tlące się iskierki polskości w sercach naszych dzieci urodzonych poza Polską, natchnąć ich miłością do kraju ich rodziców i dziadków oraz nie pozwolić zapomnieć, skąd wywodzą się ich korzenie".*

Oddziały tej organizacji skupione są w różnych miejscach: w szwedzkim Malmö od 27 marca 2002r. działa Young Polka & Poles International (YPI), oddział skupiający młodą część Polonii, Polka Grodno, jest jednostką strukturalną Polskiej Macierzy Szkolnej na Białorusi, jej prezes jest Halina Rudnicka, a otwarcie oddziału nastąpiło 24 października 2002r., Polka Brześć — otwarto 10 maja 2003r., Polka Belgrad (Jugosławia), Centrum Polonijne — Pegaz Belgrad, otwarcie oddziału 17 listopada 2002r., Polka Rzym (Włochy), otwarty 7 kwietnia 2003r. W trakcie powstawania są oddziały w Wiedniu, Atenach i Krakowie.

Biuro Międzynarodowej Asocjacji Polskich Kobiet mieści się w prywatnym domu prezes Elizabeth Blani-Kacprzyk w Malmö. Podczas spotkań rozmawiają wyłącznie po polsku. Co roku organizują ok. 5-7 imprez. Dwa razy w roku organizowane są tzw. „Otwarte domy", podczas których inne kobiety nie będące członkiniami asocjacji, a zainteresowane jej działalnością, mogą stać się jej nowymi członkiniami.

Program pracy asocjacji to niesienie pomocy niepełnosprawnym, pomoc kobietom ofiarom przemocy domowej, program turystyczno-sportowy, program kulturalno-rozrywkowy, program promocji kobiet biznesu, program pomocy dla szczególnie uzdolnionych dzieci, program promocji pokolenia najmłodszych Polaków w Szwecji, program z cyklu „Dla duszy i ciała". Wybrane osiągnięcia asocjacji to akcje charytatywne, konferencje i zjazdy, wydarzenia kulturalne. Flagowym wydarzeniem Polka International jest organizowany co roku wybór najpiękniejszej Polki mieszkającej w Szwecji.

Członkinie asocjacji stawiają sobie za zadania pomoc kobietom w krytycznych sytuacjach, promowanie przedsiębiorczości kobiet, a także szerzenie tradycji i kultury polskiej. Są to kobiety aktywne, sprawne, które nie tylko pokonują własne słabości, ale niosą pomoc innym kobietom w potrzebie. Tak rozumiem działalność pań tworzących takie asocjacje z potrzeby serca, z potrzeby niesienia pomocy innym. Jednoczy je chęć wspólnej przygody, która da wiele satysfakcji i wzbogaci o nowe przyjaźnie, a także może odmienić dotychczasowe życie.

Irena KULIKOWSKA

Głosowi

© J. WANIUKIEWICZ

Elizabeth Blania-Kacprzyk

Designer, producent własnych kolekcji. Urodzona 24 października 1955r. w Łodzi. Wykształcenie: analityk medyczny, fakultet biologiczno-chemiczny. Od 1980r. rozpoczęła własną działalność gospodarczą w Szwecji i została właścicielką firmy. W 1987r. rozpoczęła pracę nad tworzeniem własnych kolekcji i otworzyła w 1990r. własny butik w nowo powstałym centrum handlowym w Malmö „Triangeln Köpcentrum". Od 1993r. promuje polskich artystów plastyków na rynku europejskim. Uczestniczy czynnie we wszystkich prestiżowych wystawach mody w Skandynawii, Niemczech itd. Od 2001r. uczestniczy w ART targach w Sztokholmie pokazując malarstwo polskich artystów, który mieszkają i tworzą w Szwecji i Polsce. W 1998r. współzałożycielka Polskiego Klubu Olimpijskiego w Szwecji. Do 2000r. pełniła w nim funkcję koordynatora ds. kultury i rozrywki. Mieszka w Malmö od 1975r. Wolny czas poświęca pracy charytatywnej, łącząc ją z przyjemnościami podróżowania i spotykania ciekawych ludzi. Zainteresowania to poszukiwanie rozwiązań dla polepszenia jakości życia najbardziej potrzebującym. Ma ciekawe hobby: kolekcjonowanie unikatowej biżuterii. W 1991r. wyszła za mąż za urodzonego w Chicago mecenasa Orvina Kacprzyka. Syn Sebastian Blania-Tomaszewicz, z poprzedniego związku, urodził się w 1983r. w Malmö.

Od jak dawna działa Międzynarodowa Asocjacja Polskich Kobiet?

- Dokładnie 24 października minęło 3 lata odkąd działa nasza organizacja, natomiast prace nad założeniem tej organizacji pochłonęły mi kolejne trzy lata. Czyli suma mojej pracy to ok. 6 lat.

Jak zrodził się pomysł utworzenia tej organizacji?

- W pewnym momencie człowiek zaczyna rozumieć, że już nie chce tylko brać, ale i dawać. Jest to też uświadomienie skąd jestem i skąd pochodzę, a więc ta tęsknota do kraju, bo wszystko to, co robimy charytatywnie, robimy dla Polski. Jest to też zapewne mieszanka moich odczuć, których doświadczyłam pracując z kobietami szwedzkimi, które pokazały mi drogę do różnych fantastycznych rodzajów współpracy i bardzo dużo od nich się nauczyłam. Myślę, że ta chęć powołania Międzynarodowej Asocjacji Polskich Kobiet bierze się właśnie z tej świadomości kim jestem, co chcę w przyszłości robić i tak naprawdę, że chciałabym komuś pomóc. Bo my się jednoczymy po to, żeby pomagać tym, którzy tego potrzebują — moim koleżankom w Grodnie, w Belgradzie, czy w Rzymie. To jest to, co spowodowało, że miałam odwagę powołać tę organizację.

A jak się zrodził pomysł utworzenia oddziału w Grodnie?

- Zainteresowanie Polkami mieszkającymi na dawnych ziemiach polskich tkwi w nas od dawna. A utworzenie oddziału w Grodnie zaczęło się od spotkania z Haliną Rudnicką, która przedstawiła mi swoją działalność i sytuację Polek mieszkających w Grodnie.

I jaki jest w Pani oczach obraz Polki mieszkającej na Białorusi?

- Jest bardzo ciekawa, interesująca i jest osobą, która chętnie chciałaby coś usłyszeć, czegoś się nauczyć, świadczy o tym to spotkanie, podczas którego zajęte były wszystkie miejsca. Kobiety Wschodu nie są zdemoralizowane przepychem i dobrobytem Zachodu. Polki Białorusi dbają w szczególny sposób o tradycje i kulturę polską, pielęgnują to w bardziej doniosły sposób, niż to robią Polki Zachodu, a to się wiąże tylko i wyłącznie ze sprawą dobrobytu, bo jak jest dobrobyt, to poniekąd jest lenistwo. Natomiast tu nie ma tego dobrobytu, tu jest walka o codzienne przetrwanie. Właśnie kobiety na Białorusi mają olbrzymią chęć, widzę w nich znacznie mocniejszą chęć poznawania nowych kobiet i bycia uczestnikiem przygody.

Po raz który odwiedza Pani Białoruś i jakie są Pani wrażenia z pobytu w naszym kraju?

- Na Białorusi jestem po raz pierwszy. Wrażenia są takie, że spędziliśmy z mężem 1,5 godziny na granicy. A jeśli chodzi o ogólne wrażenie, to za szyb samochodu myślę, że przypomina mi Polskę lat 70., a w niektórych miejscach przypomina mi poniekąd Łódź.

Kiedy następnym razem zawita Pani do Grodna?

- Myślę, że w ciągu najbliższego roku ponownie będę w Grodnie i jak wyjdzie nam planowany obóz, to na wakacje pokażemy się u was i będziemy wędrować szlakiem Orzeszkowej.

Serdecznie zapraszamy. Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Irena KULIKOWSKA

BIAŁYSTOK

W świetle jubileuszy

W dniu 22 listopada 2003r. w Białymstoku odbyło się uroczyste spotkanie z okazji dwóch jubileuszy: reaktywowania Związku Sybiraków oraz powstania Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna w Białymstoku.

Ludzie należący do obu organizacji łączą te same losy, Kresy - Syberia, utrata swoich rodzinnych stron, tęsknota do lat dziecinnych spędzonych beztrosko wśród najbliższych w otoczeniu pól i łąk zielonych. Zarządy w/w organizacji postanowiły wspólnie zorganizować spotkanie. Na jubileuszową uroczystość zaprosiliśmy chór „Sybirak" z Lidy. Na spotkanie, które odbyło się w Katolickim Stowarzyszeniu Civitas Chrystiana przybyły władze miasta, zaprzyjaźniony i oddany sprawom Kresów ks. Tadeusz Krahel, przedstawiciele wielu organizacji społecznych i państwowych oraz liczna grupa Sybiraków, kresowiaków i sympatyków Kresów. Po przywitaniu przybyłych gości przez Bogusławę Wiencko i Klarę Rogalską referat pt. „Kresy-Sybir-Białystok" wygłosił prof. Adam Dobroński.

O powołaniu, celach i idei oraz osiągnięciach działalności TPGiW opowiedział wiceprezes Zygmunt Korol. O reaktywowaniu Związku Sybiraków, o ich osiągnięciach, o problemach, o tym jaką pozostawią spuściznę następnym pokoleniom i jakie ich czeka zadanie poinformowała Klara Rogalska.

Po wręczeniu pism gratulacyjnych od władz miasta Białegostoku z życzeniami na dalsze lata owocnej pracy wystąpił chór „Sybirak", który już przy wejściu na salę otrzymał ogromne brawa. Chór swoimi patriotycznym pieśniami i wierszami poruszył niejedno serce i niejedna łza popłynęła z oczu. Program był bardzo bogaty, profesjonalnie ułożony, dostosowany do publiczności, która go słuchała. Wiersze recytowane przez Danutę Cichonowicz, piosenka „Monte Cassino" w wykonaniu solisty Zenona Bienkę oraz piosenka „Dziś do ciebie przyjść nie mogę", którą zaśpiewał solista Sławomir Szklennik przy akompaniamencie na akordeonie Konstantego Kozaczego były przyjęte z tak wielkim aplauzem — myślałam, że nie będzie końca owacjom na stojąco. Wielkim wzruszeniem szczególnie dla kresowiaków była pieśń pt. „Kraj rodzinny matki mej". Cały repertuar chóru był przesiąknięty wielkim patriotyzmem, wielką tęsknotą za krajem. Lecz nie ma granic dla wspólnej ojczyzny, dla wspólnych przeżyć, tragedii, zwycięstw, ofiar, wspólnej miłości i sentymentów.

23 listopada chór został zaproszony przez Koło nr 13 Związku Sybiraków w Czarnej Białostockiej oraz proboszcza kościoła pw. Świętej Rodziny ks. Andrzeja Rynkowskiego do Czarnej Białostockiej, gdzie podczas mszy św. wykonał kilka pieśni religijnych. Po mszy św. licznie przybyli mieszkańcy Czarnej Białostockiej wysłuchali koncertu w wykonaniu chóru „Sybirak". Obserwowałam z boku osoby starsze, które płakały, nie kryły swych wzruszeń i łez.

Dziękuję z całego serca wszystkim chórzystom, którzy przyjęli moje zaproszenie. Każdy głos w Waszym chórze jest ceniony, dostrzegalny i potrzebny. Tylko razem tworzycie całość. Tylko wspólnie mogliście wnieść tyle patriotyzmu, tyle polskości, daliście świadectwo temu, że polskie korzenie tam były, są i będą.

Życzę Wam licznych sukcesów, dużo zdrowia, dużo koncertów w Macierzy i w środowiskach polskich na Białorusi.

Klara ROGALSKA

FOTO w **Głosie**

W ostatnim dniu listopada w Grodnie odbyły się Otwarte Mistrzostwa Lekkoatletyczne w biegu Polonijno-Szkolnego Klubu Olimpijczyka „Niemen" przy KS „Batory". W zawodach wzięło udział ponad 100 dzieci z Grodna i rejonu grodzieńskiego, które rywalizowały w 3 kategoriach wiekowych (rocznik 1989r. i starsi, rocznik 1990r., 1991r. i młodsi) na dystansach 30 m, 300 m i 600 m.

Dobre wyniki osiągnęły stając kilka razy na podium: Helena Musiało (szkoła nr 22), Wiktoria Bierdnikowa (szkoła nr 2), Jerzy Winarski (szkoła nr 32), Aleksander Matusow (szkoła nr 1), Aleksander Kuszmar (szkoła nr 2), Antonina Gryńko (szkoła sportowa). Najbardziej wytrwałymi w biegu na 600 m w swoich kategoriach wiekowych, którzy zajęli I miejsca, byli: Maria Niemiero, Anna Prochorowa, Anastazja Barkowska oraz Dymitr Junicki, Igor Nowikow, Andrzej Lakiewicz. W zawodach brali także udział uczniowie Polskiej Szkoły w Grodnie, którym podium tym razem nie poddało się, ale zajęte 4, 5 miejsca pozostawiają wielką nadzieję na zwycięstwo w następnych zawodach. Zdobywcy pierwszych trzech miejsc w każdej konkurencji dostali od organizatorów kalkulatory, obrazy oraz dyplomy.

© J. WANIUKIEWICZ

- Przeprowadziliśmy takie zawody po raz pierwszy i było to udane przedsięwzięcie — mówi sędzia główny mistrzostw Andrzej Bojsza, wiceprezes KS „Batory". — *Dzieci i młodzież byli zadowoleni z możliwości udziału i otrzymania nagród, a trenerzy zwracali się z prośbą o kontynuację zawodów, które stają się dla dzieci bodźcem do regularnych zajęć lekką atletyką.*

TZ

Jedność - duchowość - twórczość

W dniach 2-8 listopada w mieście nad Bugiem odbyły się Dni Kultury Polskiej

Organizatorami wystąpiły: Oddział ZPB w Brześciu, Konsulat Generalny RP w Brześciu oraz Fundacja Pomocy Szkołom Polskim na Wschodzie im. T. Goniewicza.

Rozpoczęła Dni Kultury Polskiej konferencja dla nauczycieli języka polskiego pracujących w obwodzie brzeskim. Szkolenia metodyczne były zorganizowane przez Polonijne Centrum Nauczycielskie w Lublinie, które reprezentowała dyrektor Joanna Wójtowicz.

Dni Kultury Polskiej stały się także okazją do upowszechniania wiedzy o Unii Europejskiej w Brześciu i obwodzie brzeskim poprzez wystawę „Od Ottona III do Unii Europejskiej". Miało to ogromne znaczenie dla uświadomienia społeczeństwu podstawowych aspektów związanych z postępem integracji i większego zaangażowania w proces tworzenia wspólnej Europy. Wystawa została przedstawiona w Brześciu pod honorowym patronatem rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka. Wystawa połączyła w jedno dwa ważne zagadnienia: z jednej strony — chrzest Polski z 966r. i wejście w obręb kultury chrześcijańskiej, a potem w krąg zainteresowania cesarza Ottona III, owładniętego chęcią stworzenia wspólnoty państw chrześcijańskich, a z drugiej strony — współczesną Unię Europejską i wejście Polski w jej struktury.

W ramach Dni Kultury Polskiej goście mieli możliwość obejrzeć również wystawę „Polska oczami dzieci" pod honorowym patronatem Konsula Generalnego RP w Brześciu Romualda Kunata. Dzieci w swoisty oryginalny sposób starały się na swoich rysunkach pokazać Polskę poprzez jej stare miasta, dawne uliczki, kościoły, architekturę, polskie poranki, wieczory itd. Zasada „jedności i twórczości" przyświecała całej wystawie. Dzieci tutaj nie były potraktowane instrumentalnie, wtłoczone w stereotyp. To nie była zwykła wystawa, na której dorośli wybierają najpiękniejszy według siebie obrazek. To wystawa, w której przygotowaniu wzięło udział dziecko, z pełnym poszanowaniem jego prawa wyboru, światopoglądu, zainteresowania. A więc każdy rysunek i jego autor na tej wystawie już był zwycięzcą.

Uroczystym podsumowaniem Dni Kultury Polskiej w Brześciu stał się festiwal młodych wokalistów w Centrum Twórczości Młodzieżowej. 8 listopada CTM zebrał pod swoim dachem, w tych przytulnych i gościnnych ścianach, miłośników kultury polskiej, kultury europejskiej. Festiwal „Z piosenką dla Europy" był nie tylko chwałą muzyki i pieśni europejskiej, łączył w sobie również wspomnienie bardzo aktualnych i ważnych dla Polaków wydarzeń: 85. rocznicy Święta Niepodległości, rychłego przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Festiwal odbywał się u progu wielkiej daty, którą nie sposób ominąć. Listopad 1918r. wieńczy prawie półtorawieczne dążenie kilku pokoleń Polaków do uzyskania utraconej na skutek zaborów niepodległości. Niepodległość Rzeczpospolitej Polskiej wywalczyli sobie sami Polacy, wykorzystując zaistniałe sprzyjające okoliczności historyczne. Przystąpienie Polski do struktur Unii Europejskiej byłoby zatem ostatecznym spełnieniem testamentu z 1918r.

Ideą festiwalu „Z piosenką dla Europy" było muzyczne porozumienie bez granic jednoczącej się Europy. Zarówno Polska jak i Białoruś wnoszą swój osobisty wkład w tworzenie i rozwój kultur europejskich. Młodzi wykonawcy jeszcze raz udowodnili słuchaczom, że pieśń nie zna granic. Muzyka nie poddaje się panice, nie zasłania się historią, własnymi kompleksami — muzyka jest drogą przyjaznej współpracy, jest wspólnym językiem między krajami Europy. Piosenka nie pyta słuchacza czy jest on w Europie czy nie, melodia po prostu podbija jego serce.

Organizatorzy na czele z prezes Klubu Polskiego w Brześciu Aliną Jaroszewicz dołożyli wszelkich możliwych starań, aby owo święto było niezapomniane dla laureatów i gości festiwalu. Swoją obecnością zaszczycili festiwal m.in. Tomasz Klimański, Konsul Generalny RP w Moskwie, Piotr Włoch, wicemarszałek Województwa Lubelskiego, Andrzej Anulewicz, senator RP, Marian Najdychor, zastępca Komendanta Głównego OHP, Tadeusz Łazowski, starosta Białej Podlaskiej, Krzysztof Daszyński, dyrektor generalny Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, pracownicy Konsulatu Generalnego RP w Brześciu.

Festiwal, mottem którego była „Jedność — duchowość — twórczość", stał się promocją polskiego wizerunku w Europie. Działalność promocyjna polegała nie tylko na umiejętności zaprezentowania się młodych wykonawców, którzy śpiewali zarówno w języku polskim, białoruskim jak i angielskim.

Owe przedsięwzięcie muzyczne zostało zorganizowane na najwyższym profesjonalnym poziomie z gorącym i pełnym oddania sercem organizatorów, sponsorów. Festiwal „Z piosenką dla Europy" był zatem prawdziwym radosnym świętem dla uczestników i gości. Wśród laureatów należy wymienić m.in. Irenę Lewczuk i Andrzeja Wiszniewickiego, Krystynę Siemionową, Olgę Kamińską, Halinę Masiuk i Irenę Romaniuk. Gorące brawa towarzyszyły każdemu wystąpieniu. Goście mieli uśmiechnięte twarze, blask w oczach, dobry nastrój, a po zakończeniu koncertu niechętnie opuszczali swoje miejsca. Tylko słowa „Do zobaczenia za rok" dawały nadzieję na podobne przeżycia w przyszłości. Muzyka zebrała pod jednym dachem Polaków i Białorusinów, ona ciągle otwiera ludzką duszę na dobro, czyni z niej przystań dla tolerancji i poszanowania prawa wyboru każdego narodu.

Regina KONOWALUK

PORZECZE

Grupa dzieci z Porzecza miała okazję wziąć udział w warsztatach teatralnych „Młoda Scena" w Krakowie, które prowadzili instruktorzy Studia TwCM. Uczniowie z Porzecza bardzo chętnie brali udział w ćwiczeniach, w próbach spektaklu razem z dziećmi z Ukrainy i Szkoły Teatralnej w Krakowie. Zaprezentowali również swoje umiejętności sceniczne. W programie naszego pobytu znalazła się obserwacja prób profesjonalnych aktorów, spotkania z krakowskimi artystami i reżyserami oraz zwiedzanie kościołów, Zamku na Wawelu, muzeum, Skarbnicy Królów Polskich i Kopalni Soli w Wieliczce. Nie mieliśmy wolnej chwili. Zajęcia zakończyły się wspólnie przygotowanym przedstawieniem wg inscenizacji Juliana Tuwima „Referent", które reżyserowała Krystyna Hussak.

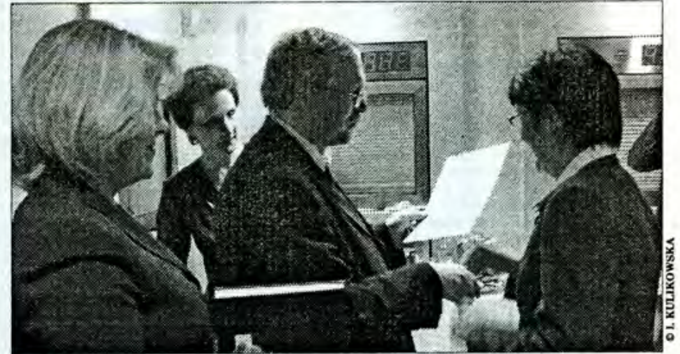
Jesteśmy wdzięczni wszystkim organizatorom z Ośrodka Edukacji w Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana w Krakowie, naszym opiekunkom Irenie Jasickiej i Irenie Janikowskiej, wspaniałym ludziom z Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Krakowie, Barbarze Dudzik i Krystynie Gąsowskiej oraz Polskiej Macierzy Szkolnej na Białorusi, dzięki którym mieliśmy możliwość uczestniczenia w warsztatach, mogliśmy zobaczyć jak pracują profesjonalni aktorzy, nauczyliśmy się wielu rzeczy. Wróciliśmy pełni nowych idei, zapału do pracy i dalszej nauki.

Irena MAŁAFIEJEWA

MIŃSK

Wyrazy uznania

28 listopada Wydział Konsularny Ambasady RP na Białorusi gościł nauczycieli języka polskiego, kierowników zespołów artystycznych, choreografów i dyrygentów chórów z obwodów mińskiego, witebskiego, mohylewskiego i homelskiego. Najbardziej zasłużone wśród nich osoby wyróżnione w pracy pedagogicznej, nauczaniu języka polskiego, przekazywaniu tradycji i polskiej kultury z rąk Andrzeja Buczaka, Radcy Ambasady RP na Białorusi, kierownika Wydziału Konsularnego w Mińsku, Anżeliki Borys, kierownik Działu Oświaty ZPB, oraz Teresy Kryszyń, dyrektor PMS, otrzymały słowniki, książki i dyplomy.

- Jest to wyraz naszej wdzięczności za to, co robicie — powiedział Andrzej Buczak. *- Chcielibyśmy, żebyście dalej tak pracowali, żeby to była również zachęta do dalszej wytężonej pracy. Dziękujemy za wasz trud, codzienny wysiłek pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi. Wiemy, że to, co robicie nie zawsze znajduje zrozumienie, że napotykacie różne trudności, ale to, że jesteście tu z nami, znaczy, że chcecie dalej pracować i uważam, że dobrze, że tak się właśnie dzieje.*

Andrzej Buczak wyraził również swoją radość z powodu pojawiających się na każdym spotkaniu nowych osób, które chcą nauczać języka polskiego, przekazywać polską kulturę i tradycje, nauczać literatury i historii polskiej. Radca Ambasady RP na Białorusi zapewnił, że w każdej chwili mogą liczyć na placówkę dyplomatyczno-konsularną w Mińsku, która stara się zaopatrywać w książki i in. pomoce dydaktyczne.

- Mówią, że nauczyciel to zawód, który nie pozwala na starzenie się, bo nauczyciel cały czas obcuje z młodzieżą, cały czas uczy i pogłębia swoją wiedzę — powiedziała Anżelika Borys. — *Życzę wam wdzięcznych uczniów, aby wasza praca sprawiała przyjemność.*

Teresa Kryszyń ze swojej strony również podziękowała nauczycielom — przedstawicielom jednego z najszlachetniejszych zawodów na świecie:

- Jesteśmy wdzięczni, że znajdujecie czas na każdego ucznia w szkole, na własne doskonalenie i dokształcanie, czas dla rodzin, czas na pracę na rzecz środowiska lokalnego. Robicie to nie patrząc na zegarek, nie licząc pieniędzy i nie żądając lepszych warunków pracy. Pamiętajcie, że takie będą Rzeczpospolite, jakie jest jej młodzieży chowanie. Więc, że to chowanie naszej polskiej młodzieży jest w tak dobrych rękach, za to Wam serdecznie dziękuję.

Irena KULIKOWSKA

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

Potrzeba serc

W tym roku trasa naszej pamięci została skierowana na cmentarze w Żodziszkach i Wojstomiu.

Znalazło tu wieczny spoczynek wielu polskich legionistów, uczestników obrony tzw. „Smorgońskiego wzmocnionego rejonu" w dniach 13-14 lipca 1920r. W 1936r. przy kościele w Żodziszkach wykopano szczątki 172 poległych i przeniesiono na cmentarz wojskowy do Markowców, gdzie zostały pochowane w niemieckiej mogile zbiorowej z czasów I wojny światowej, więc dzisiaj chyba nie można udowodnić tego faktu, a i upamiętnić tego miejsca, ponieważ nie można odnaleźć tej mogiły.

Na parafialnym cmentarzu w Żodziszkach spoczywają 8 polskich żołnierzy, ciała których zostały przeniesione w latach 30-tych z okolicznych pól. Znane są tylko nazwiska dwóch z tych 8 żołnierzy: Leon Cenkier i Wawrzyniec Sobeczek. Nad mogiłą wznosi się piękny pomnik w postaci jednego głazu wysokości kilku metrów, ozdobionego jaskrawym wizerunkiem Orła Białego na czerwonej tarczy, ocalałego autentycznego znaku z lat 30-tych. Pomnik ten został wzniesiony z inicjatywy społeczności miejscowej. Mogiła zawsze była zadbana. To jest zasługą Aldony Bijakowskiej, która przedstawicielom władzy miejscowej zawsze mówiła, że tu jest pochowany jej wujek. W rzeczywistości wykonywała prośbę swej nauczycielki wywiezionej na Syberię. We wspólnej modlitwie wzięli udział działacze ZPB na czele z Marią Rogacz.

Przy mogile 8 legionistów we wsi Żodziszki

W Wojstomiu jest tylko jeden grób wojskowy, spoczywa tu legionista Andrzej Strehl. Zniszczony przez czas nagrobek został odrestaurowany dzięki ks. Leonowi Ładyszowi z miejscowej parafii. Na cmentarzu spotkaliśmy się z miejscowymi przedstawicielami ZPB wraz z Heleną Andrycą. W tej miejscowości mieszka również rodzina niedawno zmarłego akowca Jana Sadowskiego. Pielęgnują w swoim domu język polski, troszczą się o jego zachowanie i przekazanie. Z wielkim wzruszeniem słuchaliśmy wierszy patriotycznych recytowanych przez wnuków i siostrę zmarłego.

Znakiem naszego szacunku stały się zapalone znicze, złożone wieńce i modlitwa. Opuszczając cmentarz w Wojstomiu, zwróciliśmy uwagę na zniszczony wielki grobowiec, nie zadbany i porośnięty trawą. Pośrodku płyty epitafium A. E. Odyńca:

Ziomku, uczcij ten pomnik, bo pod nim spoczywa
Wieszcz i malarz rodzinnych cnót i uczuć Litwy,
A jeśli w twej duszy głos się jej odzywa
Z pobożną wiarą przodków wznieś zań swą modlitwę.

U góry krzyż i napis: Ignacy Chodźko. Tu spoczywa autor znanych niegdyś powszechnie „Obrazów Litewskich", bliski przyjaciel i kolega wielu filomatów i filaretów, nauczyciel życiowy Gabrieli Puzyninej. W grobie rodzinnym obok niego spoczywają córka i zięć. Majestatyczny niegdyś grób jest aktualnie pozbawiony nagrobka, zdaje się wołać o ratunek. Zadziwiające jest, że nikomu z odpowiedzialnych za to osób nie przychodzą do głowy myśli o podstawowym remoncie lub o jego uporządkowaniu (robią to niekiedy miejscowi mieszkańcy), tym bardziej, że prawdopodobnie znajduje się pod ochroną państwa. W tym dniu byliśmy jedynymi „krewnymi" Ignacego Chodźki, modląc się za jego duszę.

W obchodach Święta Zmarłych na cmentarzu w Smorgoniach udział brała gromada zuchowa ze swoją kierownik Marią Kasperowicz. Pełniły wartę honorową przy pomniku, później recytowały wiersze i złożyły kwiaty, zapaliły znicze i wspólnie się modliły za spoczywających we wspólnym grobie żołnierzy 1920r.

To jest potrzeba naszych dusz i mam nadzieję, że zostanie potrzebą dorastającego pokolenia.

Tatiana KLESZCZONOK

Poniedziałek
8 grudnia

1 БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 „Доброе утро, Беларусь!" Информационно-музыкальная программа.
09.05 „В центре внимания". Информационно-аналитическая передача.
10.05 „36,6". Программа о здоровом образе жизни.
10.35 Путешествие дилетанта. „Кухтичи. Мария Магдалена Радзивилл".
11.05 „Шпилька". Тележурнал для женщин.
11.35 „Созвездие надежд". Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
12.10 Специальный репортаж. „Наркотрафик".
12.25 Лауреат национальной и международных кинопремий лирическая комедия „Давайте потанцуем"
14.20 Телеклуб „Ваше лото".
15.10 Приключенческий сериал „Амазонка"
16.05 „Клип-обойма". Итоги хит-парада.
17.05 „Между прочим...".
18.05 К.Лучко и М.Волонтир в сериале „Цыган" 1-я серия.
19.05 Зона Икс.
19.20 О.Борисов в художественном фильме-притче „Садовник"
21.00 „Панорама". Информационный канал.
21.45 М.Кейн в триллере „Удар по системе" (США).
23.20 „Время спорта". Еженедельная спортивная программа.
23.45 „Достань звезду". Музыкально-развлекательная программа.
00.10 Бильярд. Матч за звание абсолютного чемпиона Беларуси. Видеообзор.

ОНТ

08.00 Наши новости.
08.05 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Наши новости.
09.05 Контуры.
09.50 Робин Уильямс в мелодраме Френсиса Форда Копполы „Джек". США. 1996 г.
11.40 Следствие ведет Колобков до 12.00.
* * *
14.55 „Город женщин". Телевизионное шоу.
15.45 „Угадай мелодию" с Валдисом Пельшем.
16.15 Сериал „Берег мечты". 70-я серия из 190.
17.00 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
18.00 Наши новости.
18.15 Жди меня.
19.10 „Земля любви, земля надежды". Сериал.
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
21.05 Ток-шоу „Выбор".
21.50 Премьера. Сергей Безруков в народном детективе „Участок". 1-я серия из 12. Россия. 2003 год.
23.00 Наши новости.
23.20 Комедия „Сойти с ума".

РТР

В программе возможны изменения!
7.45 Александр Демьяненко, Наталья Варлей и Владимир Этуш в комедии Леонида Гайдая „КАВКАЗСКАЯ ПЛЕННИЦА, ИЛИ НОВЫЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ ШУРИКА".
9.35 В Городке.
9.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
18.00 Ирина Розанова, Алена Хмельницкая, Марина Могилевская, Леонид Якубович, Михаил Жигалов и Юрий Беляев в телесериале „РУССКИЕ АМАЗОНКИ".
19.00 Вести.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Русская серия. Премьера. Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ".
21.00 Премьера. Игорь Бочкин, Николай Добрынин и Елена Дробышева в телесериале „СПАСТИ И ВЫЖИТЬ".
22.00 Вести+.
22.20 Народный артист.

НТВ

В программе возможны изменения!
9.20 Погода на завтра.
9.25 „Намедни" с Леонидом Парфеновым.
11.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
14.35 Ток-шоу „Принцип домино".
16.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
16.25 Сериал „ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"
17.35 „Внимание: розыск!" „Ненужный убийца".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Премьера. Владимир Меньшов, Сергей Горобченко и Алексей Колган в детективном сериале „МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ". 1-я серия.
19.45 Остросюжетный сериал „ЧЕРНЫЙ ВОРОН-2".
21.00 „Страна и мир". Главные события дня.
21.35 Красная стрела.
21.50 Чарльз Бронсон в остросюжетном фильме „ТЯЖЕЛЫЕ ВРЕМЕНА"

Телеканал „Лад"

7:00 Новости (Гродно)
7:10 „Семейное утро" (Гродно)
9.00 „Сад мечты". Передача для дачников.
9.30 Наше наследие. „Местечко Волчин. Родина последнего польского короля Станислава Августа Понятовского". Часть 3-я.
9.40 „Телебарометр". Прогноз погоды.
10.00 „Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.20 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
11.05 „Уроки тетушки Совы. Арифметика-малышка". Мультфильм.
11.15 „Обычный необычный день". Семейный канал.
11.50 Л.Орлова в музыкальной комедии режиссёра Г.Александрова „Светлый путь" („Мосфильм").
13.25 „Обычный необычный день". Семейный канал.
13.50 „Сказки хрустального шарика". Мультфильм.
14:00 Новости (Гродно)
14.10 Любимые сказки. „Каменный цветок" („Мосфильм").
15.35 „Дарю тебе звезду". Мультфильм.
15.45 „Не зевай!" Телеканал для детей.
15.55 Тележурнал для школьников „Бум".
16.25 А.Масюлис и Э.Романов в детективе по рассказу А. Конан-Дойля „Голубой карбункул" („Беларусьфильм").
17.40 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм второй. 2-я серия.
18.55 Футбол. Чемпионат Италии. Дневник тура.
20:00 Новости (Гродно)
20.15 Колыбельная.
20.30 „Дела семейные".
21.15 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика"
22.05 Сериал „Петербургские тайны" (Россия).

TVP 1

07:00 Wiadomości
07:03 Telezakupy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Moda na sukces; serial
09:50 Słoń Beniamin
10:15 Budzik
10:40 Kolory
10:55 Cedric
11:05 Renata
11:25 Na kłopoty Bednarski; serial
12:15 ZUS radzi
12:30 Gladiatorzy drugiej wojny światowej; serial
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 To trzeba wiedzieć
13:25 Rolnictwo na świecie
13:45 Plebania; serial
14:35 Sprawa dla reportera
15:10 Szansa na życie; felieton
15:30 Tam, gdzie wschodzi słońce
16:00 Wiadomości
16:10 Kalejdoskop
16:35 Kontrowersje
17:00 Rower Błażeja
17:25 Moda na sukces; serial
17:50 Sportowy Express
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:05 Magazyn olimpijski
19:40 Wrzuć Jedynkę
20:00 Wieczorynka; serial
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Miej oczy szeroko otwarte
22:20 Polska 2004
22:25 Teatr Telewizji
00:00 Monitor Wiadomości
00:15 Biznes raport
00:25 Rozmowy na nowy wiek
00:50 Pan Dodek; film fab.

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Dwójka Dzieciom
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:25 Zimowy Show Kabaretowy
12:20 Podróże kulinarne
12:45 Animals
13:10 Wędrówki przyrodnicze
13:40 Telezakupy
14:00 Panorama
14:15 Złotopolscy; telenowela
14:40 Sokole Oko; serial
15:30 Góra grosza
16:00 Nazizm
17:00 Panorama
17:21 Pogoda
17:30 Film dla niesłyszących
18:25 Arcydzieła Polskiego Dokumentu
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Pogoda
20:05 Hybrydy
21:05 M jak miłość; serial
21:55 Kochaj mnie; telenowela
22:25 Wyznania stewardess i pilotów
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:40 997-magazyn kryminalny
00:10 Detektyw Wilder; film krym.
00:45 Ekstradycja 3; serial

Polonia

07:00 Wiadomości
07:03 Krajobraz Polski
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Klan; telenowela
09:45 Eurotel
09:55 Wędrówki Pyzy
10:05 Wehikuł czasu
10:30 Rodzina Leśniewskich; serial
11:00 Panorama
11:05 Laboratorium
11:20 Pomorskie pejzaże historyczne
11:40 Katalog zabytków
11:50 Parnas Literacki
12:00 Panorama
12:05 Co nam w duszy gra
12:50 Łabędź
12:55 Kuplety z opery
13:00 Wiadomości
13:10 Biografie
14:05 Doktor Murek; serial
15:00 Ojczyzna-polszczyzna
15:15 Kochaj mnie; telenowela
15:40 Zaolzie; magazyn
16:00 Wiadomości
16:10 Rozpacz szpiega
17:00 Klan; telenowela
17:20 Co Pani na to?
17:45 Jesteśmy wspólnotą
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:20 Gość Jedynki
18:35 Wehikuł czasu
19:00 Rodzina Leśniewskich; serial
19:25 Polskie miasta i miasteczka
19:35 Selekcja
20:00 Kurier z Warszawy
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:10 Klan; telenowela
21:35 Doktor Murek; serial
22:30 Sportowy tydzień
23:00 Kochaj mnie; telenowela
23:25 Tam gdzie jesteśmy
00:00 Panorama
00:20 Sport-telegram
00:23 Prognoza pogody
00:30 Sprawa dla reportera
01:00 Pegaz
01:25 Monitor Wiadomości
01:40 Biznes raport
01:45 Szept prowincjonalny
02:05 Jesteśmy wspólnotą
02:15 Kasztaniaki
02:30 Wiadomości
03:10 Klan; telenowela
03:35 Doktor Murek; serial
04:30 Sportowy tydzień
05:00 Kochaj mnie; telenowela
05:30 Tam gdzie jesteśmy
06:00 Sprawa dla reportera
06:35 Monitor Wiadomości
06:50 Biznes raport

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
07:45 TV market
08:05 Power Rangers
08:30 Pokémon
08:00 Pogotowie górskie - serial
10:00 Bar 3
10:30 Idol ekstra 3
11:15 Bar 3
12:00 Bar - gorące krzesła 3
12:30 Z kamerą wśród ludzi
14:25 Twój lekarz
14:40 Wystarczy chcieć
14:55 Power Rangers - serial
15:20 Pokémon
15:45 Miodowe lata - serial
16:45 Informacje
17:10 Interwencja
17:30 Pogotowie górskie - serial
18:30 Hugo Express
18:55 Bar 3
19:30 Informacje
20:00 Prognoza pogody
20:15 Awantura o kasę
21 05 Bar 3
21:55 Samo życie - serial
22:30 Studio Lotto
22:40 Liberator II - film sensacyjny
00:45 Biznes informacje
01:15 Graffiti
01:35 Bumerang

Białystok

07:50 Przegląd gospodarczy
08:15 Telezakupy
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:00 Wierzę, wątpię, szukam
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Dzieci różnych bogów
10:30 Kurier
10:35 Prognoza pogody
10:40 Janosik - serial
11:30 Kurier
11:40 Prognoza pogody
11:45 Sprawa na dziś
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:40 Prognoza pogody
12:45 Młodzież kontra
13:30 Kurier
13:35 Historia gospodarki światowej
14:30 Kurier
14:45 Prognoza pogody
14:50 Agrobiznes
15:00 Od niedzieli do niedzieli
15:30 Kurier
15:40 Prognoza pogody
15:45 ZUS radzi
16:00 W krainie władcy smoków - serial
16:30 Kurier
16:40 Prognoza pogody
16:45 Telemagazyn
17:15 Obiektyw
17:30 Kurier
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Przegląd gospodarczy
18:30 Kurier
19:00 Obiektyw
19:30 Kurier kulturalny
20:30 Telezakupy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Obiektyw
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
00:05 Pajęczarki - komedia
01:50 Witaj, to my

Wtorek
9 grudnia

1 БТ

07.00, 08.00, 09.00 Новости.
07.05, 08.10 „Доброе утро, Беларусь!" Информационно-музыкальная программа.
08.45 „Моя страна". Техническая профилактика с 9.05 до 16.00
16.00, 17.00, 18.00, 19.00 Новости.
16.05 „5х5". Программа для молодежи.
16.45 „Моя страна".
17.05 Детективный сериал „Воскрешая мертвых" (Великобритания). Фильм 2-й „Пожизненное заключение". 1-я серия.
18.05 Сериал „Цыган" (Одесская к/с). 2-я серия.
19.05 Ч.Бронсон и А.Делон в вестерне „Красное солнце" (Франция-Италия-Испания).
21.00 „Панорама". Информационный канал.
21.40 Футбол. Лига чемпионов. „Реал" (Мадрид) - „Порту". Прямая трансляция из Испании. В перерыве. Новости.
23.45 „Моя страна".
23.55 „Клип-обойма".
00.10 Футбол. Дневник Лиги чемпионов.

ОНТ

08.00 Наши новости.
08.05 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Наши новости.
09.05 „Земля любви, земля надежды". Сериал. 183-я серия.
09.55 Премьера. Сергей Безруков в народном детективе „Участок". 1-я серия из 12. Россия. 2003 год.
10.50 Искатели. „Могила Рюрика".
11.15 Дисней-клуб. „Ким Пять-с-плюсом" до 11.40.
* * *
14.55 „Город женщин". Телевизионное шоу.
15.45 „Угадай мелодию" с Валдисом Пельшем.
16.15 Сериал „Берег мечты". 71-я серия.
17.00 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
18.00 Наши новости.
18.15 „Шутка за шуткой". Юмористическая программа.
19.05 „Земля любви, земля надежды". Сериал. 184-я серия.
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
21.05 „Магия. Разоблачения".
22.05 Сергей Безруков в народном детективе „Участок". 2-я серия. Россия, 2003 год.
23.15 Наши новости.
23.35 „Не только о футболе". Спортивное обозрение.
00.00 Ток-шоу „Окна".
00.45 „На футболе" с Виктором Гусевым до 01.15.

РТР

18.00 Ирина Розанова, Алена Хмельницкая, Марина Могилевская, Леонид Якубович, Михаил Жигалов и Юрий Беляев в телесериале „РУССКИЕ АМАЗОНКИ".
19.00 Вести.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Русская серия. Премьера. Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ".
21.00 Премьера. Игорь Бочкин, Николай Добрынин и Елена Дробышева в телесериале „СПАСТИ И ВЫЖИТЬ".
22.00 Вести+.
22.20 Народный артист.

НТВ

9.00 Сегодня утром.
9.20 Погода на завтра.
9.25 „Их нравы" с Дмитрием Захаровым.
10.20 Ток-шоу „Страна советов".
11.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
14.35 Ток-шоу „Принцип домино".
16.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
16.25 Сериал „ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО" (США).
17.35 Территория выживания.
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Премьера. Детективный сериал „МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ". 2-я серия.
19.45 Остросюжетный сериал „ЧЕРНЫЙ ВОРОН-2". 28-я серия.
21.00 „Страна и мир". Главные события дня.

Телеканал „Лад"

7:00 Новости (Гродно)
7:10 „Семейное утро" (Гродно)
9.00 „Провинциальные истории".
9.30 „Мгновение вечности". Исторические расследования.
9.50 „Другие танцы".
10.00 „Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.20 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
11.05 „Жил у бабушки козёл". Мультфильм.
11.15 „Обычный необычный день". Семейный канал.
11.50 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм второй. 2-я серия.
13.05 „Обычный необычный день". Семейный канал.
13.30 „Собака и кот", „Охотник и его сын". Мультфильмы.
14:00 Новости (Гродно)
14.10 „Не зевай!" Телеканал для детей.
14.50 „Миллион в мешке", „Уроки тётушки Совы. Азбука-малышка". Мультфильмы.
15.25 Приключенческий сериал для детей „Собачья жизнь" (Канада-США). Заключительная серия.
15.45 „Не зевай!" Телеканал для детей.
15.55 Тележурнал для школьников „Бум".
16.25 „Рынки мира". Документальный сериал (Международный Французский Канал).
16.50 „Росчерк времени". Телеочерк.
17.05 „Мстиславль". Документальный фильм по эссе В.Короткевича („Телефильм").
17.30 „Ностальжи". „Волшебные мелодии Далиды".
17.55 „Сеанс мой вечерний". Телефильм о юности режиссёра В.Жигалко („Телефильм").
18.35 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм второй. 3-я серия.
20:00 Новости (Гродно)
20.15 Колыбельная.
20.30 „Дела семейные".
21.15 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
22.05 Сериал „Петербургские тайны" (Россия)

TVP 1

07:00 Wiadomości
07:03 Telezakupy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Moda na sukces; serial
09:50 Przygody Tin-Tina
10:15 Jedyneczka
10:40 Bajeczki Jedyneczki
10:50 Rok 2030; serial
11:20 Zaginiony świat; serial
12:05 Pr.edukacyjny
12:25 Rośliny z warzywnika; serial
12:30 Zwierzęta świata
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:15 To trzeba wiedzieć
13:20 W drodze do Unii
13:45 Plebania; serial
14:15 Sąsiedzi; serial
14:45 Lokatorzy; serial
15:10 Zawodowy list gończy
15:25 Maria Iwaszkiewicz opowiada
15:30 Włącz się – rodzice
16:00 Wiadomości
16:10 reportaż
16:30 Otwarte drzwi
17:00 Rower Błażeja
17:25 Moda na sukces; serial
17:50 Sportowy Express
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:40 Klan; telenowela
19:05 Forum
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:15 Polska 2004
21:20 Studio sport
23:50 Zawsze po 21-szej
00:25 Plus minus
00:50 Monitor Wiadomości
01:05 Woyzeck; film fab.
02:25 Nieustraszony; serial

TVP 2

08:00 Studio urody
08:10 Dwójka Dzieciom; serial
09:00 M jak miłość; serial
09:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Ale Dwójka!
11:35 Zimowy Show Kabaretowy
12:30 Podróże w czasie i przestrzeni
13:20 Znaki czasu
13:40 Telezakupy
14:00 Panorama
14:15 Złotopolscy; telenowela
14:45 Sokole Oko; serial
15:30 Nie tylko dla komandosów
16:00 Szansa na sukces
17:00 Panorama
17:23 Pogoda
17:30 Film dla niesłyszących
18:20 Hołdys Guru
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:56 Pogoda
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Telewizyjne Wiadomości Literackie
21:05 M jak miłość; serial
21:55 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Przystanek praca
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:40 Kiedy mężczyzna bije kobietę
00:40 Liga Mistrzów
01:45 Na własną rękę; film sens.

Polonia

07:00 Wiadomości
07:03 Mieszkać w Korczewie
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Klan; telenowela
09:45 Eurotel
10:00 Wędrówki Pyzy
10:10 Plastelinek i przyjaciele
10:35 Dwa światy; serial
11:00 Panorama
11:05 Współczesna proza polska
11:35 Historia Polskiego Radia
12:00 Panorama
12:05 Ze sztuką na ty
12:30 Pieśni o radości i rytmie
13:00 Wiadomości
13:10 Plebania; serial
13:35 Sportowy tydzień
14:05 Tylko tato; telenowela
14:30 Pamiętaj o mnie...
14:50 Salon Kresowy
15:05 Dom w malwy malowany
15:35 Zaproszenie
16:00 Wiadomości
16:10 Herbatka u Tadka
17:00 Klan; telenowela
17:25 30 ton!
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:20 Gość Jedynki
18:35 Plastelinek i przyjaciele
19:00 Dwa światy; serial
19:25 Magazyn olimpijski
20:00 Wieści polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:10 Klan; telenowela
21:35 Plebania; serial
22:00 Wideoteka Dorosłego Człowieka
22:30 Tylko tato; telenowela
22:55 Ojczyzna-polszczyzna
23:10 Ze sztuką na ty
23:35 Żydzi w Warszawie
00:00 Panorama
00:20 Sport-telegram
00:24 Prognoza pogody
00:30 Forum
01:15 Polskie miasta i miasteczka
01:25 Monitor Wiadomości
01:40 Plus minus
02:05 Bajeczki Jedyneczki
02:15 Przypadki zwierzojeża
02:30 Wiadomości
02:57 Sport
03:02 Pogoda
03:10 Klan; telenowela
03:30 Wieści polonijne
03:50 Plebania; serial
04:15 Wideoteka Dorosłego Człowieka
04:45 Tylko tato; telenowela
05:10 Magazyn olimpijski
05:45 Ze sztuką na ty
06:15 Ojczyzna-polszczyzna
06:30 Totus Tuus
06:40 Monitor Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
07:45 TV market
08:00 Power Rangers - serial
08:30 Pokémon
09:00 Pogotowie górskie - serial
10:00 Niezakazane reklamy
10:30 Bar 3
10:30 Benny Hill - serial
11:00 Niezakazane reklamy
11:30 Bar 3
12:15 Awantura o kasę
13:15 Samo życie - serial
13:45 Serca na rozdrożu - serial
14:40 TV market
14:55 4 x 4
15:20 Power Rangers - serial
15:45 Transformery
16:10 Najzabawniejsze zwierzęta świata
16:45 Informacje
17:10 Interwencja
17:30 Zostać Miss - serial
18:30 Hugo Express18:55 Bar
19:30 Informacje
19:50 Sport
20:00 Prognoza pogody
20:10 V.I.P. 3 - serial sensac
21 10 Bar 3
22:00 Samo życie - serial
22:40 Tylko w duecie - komedia
00:50 Biznes informacje01:10 Pogoda
01:15 Graffiti
01:35 Lima: przerwane milczenie
03:10 Aquaz Superchat
05:30 Program religijny

Białystok

07:50 Echa dnia
08:15 Telezakupy
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:00 Kowalski i Schmidt
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Transmisja obrad Sejmu
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Kowalski i Schmidt
18:30 Kurier
17:35 Telemagazyn
19:00 Obiektyw
19:30 Kurier kulturalny
19:40 Telemagazyn
20:30 Telezakupy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Studio pogoda
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel
22:30 Kurier gospodarczy
22:40 Pogoda
22:45 Obiektyw
23:15 Patrol Trójki
23:30 Kurier
23:45 Kurier sportowy
23:55 Studio pogoda
00:05 Bioterror
00:55 Zabójstwo na zlecenie - film sensac.

Środa
10 grudnia

1 БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00 Новости.
07.05, 08.10 „Доброе утро, Беларусь!" Информационно-музыкальная программа.
09.10 Приключенческий сериал „Алжир грез наших"
10.05 Детективный сериал „Воскрешая мертвых" Фильм 2-й „Пожизненное заключение". 2-я серия.
11.10 Сериал „Цыган" 2-я серия.
12.15 Ч.Бронсон и А.Делон в вестерне „Красное солнце"
14.15 Телеигра „Одноклассники".
15.10 Приключенческий сериал „Амазонка"
16.05 „5х5". Программа для молодежи.
17.05 Детективный сериал „Воскрешая мертвых" Фильм 2-й „Пожизненное заключение". 2-я серия.
18.05 Сериал „Цыган" 3-я серия.
19.10 Л.Полякова, А.Филиппенко, Г.Гарбук в историческом фильме „Мать Урагана" („Беларусьфильм").
21.00 „Панорама". Информационный канал.
21.40 Футбол. Лига чемпионов. „Динамо" (Киев) - „Интер". Прямая трансляция из Киева. В перерыве. Новости.
23.45 „Чемпионы. Наталия Цилинская".
23.55 „Клип-обойма".
00.10 Футбол. Дневник Лиги чемпионов.

ОНТ

08.00 Наши новости.
08.05 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Наши новости.
09.05 „Земля любви, земля надежды". Сериал.
09.55 Сергей Безруков в народном детективе „Участок". 2-я серия.
10.50 „Не только о футболе". Спортивное обозрение.
11.10 Дисней-клуб. „Чудеса на виражах" до 11.35.
* * *
15.05 „Город женщин". Телевизионное шоу.
15.45 „Угадай мелодию" с Валдисом Пельшем.
16.15 Сериал „Берег мечты".
17.00 „Большая стирка" с Андреем Малаховым.
18.00 Наши новости.
18.15 Тайны века. „Падение Красного маршала".
19.05 „Земля любви, земля надежды". Сериал.
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
21.05 „Магия. Разоблачения".
22.05 Сергей Безруков в народном детективе „Участок". 3-я серия.
23.15 Наши новости.
23.35 Ток-шоу „Окна".
00.20 Премьера. „Андрею Макаревичу - 50. Здесь и сейчас". Документальный фильм до 01.00.

РТР

7.45 Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ".
8.45 Сам себе режиссер.
9.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
18.00 Ирина Розанова, Алена Хмельницкая, Марина Могилевская, Леонид Якубович, Михаил Жигалов и Юрий Беляев в телесериале „РУССКИЕ АМАЗОНКИ".
19.00 Вести.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Русская серия. Премьера. Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ".
21.00 Премьера. Игорь Бочкин, Николай Добрынин и Елена Дробышева в телесериале „СПАСТИ И ВЫЖИТЬ".
22.00 Вести+.
22.20 Народный артист.

НТВ

9.00 Сегодня утром.
9.20 Погода на завтра.
9.25 Кулинарный поединок: Юлия Началова - Николай Генчев.
10.20 Ток-шоу „Страна советов".
11.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
14.35 Ток-шоу „Принцип домино".
16.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
16.25 Сериал „ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО" (США).
17.35 Чистосердечное признание.
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Премьера. Детективный сериал „МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ". 3-я серия.
19.45 Остросюжетный сериал

„ЧЕРНЫЙ ВОРОН-2". 29-я серия.
21.00 „Страна и мир". Главные события дня.
21.35 Красная стрела.
21.50 Анатолий Тарасов и Всеволод Бобров: великое противостояние.

Телеканал „Лад"

7:00 Новости (Гродно)
7:10 „Семейное утро" (Гродно)
9.00 Площадь искусств. Фестиваль авторской песни „Витебский листопад".
9.30 „Есть только миг..." Эдуард Липень.
10.00 „Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.20 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
11.05 „Уроки тетушки Совы. Арифметика-малышка". Мультфильм.
11.15 „Обычный необычный день". Семейный канал.
11.50 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм второй. 3-я серия.
13.10 „Обычный необычный день". Семейный канал.
13.35 „Храбрый оленёнок". Мультфильм.
14:00 Новости (Гродно)
14.10 Мультиклуб.
15.05 Приключенческий фильм „Кешка и гангстеры" („Беларусьфильм").
15.30 „Медведь - липовая нога", „Уроки тётушки Совы. Азбука-малышка". Мультфильмы.
15.45 „Не зевай!" Телеканал для детей.
15.55 Тележурнал для школьников „Бум".
16.25 „Грибной дождик". Мультфильм.
16.30 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм третий. 1-я серия.
17.55 Матч плей-офф чемпионата мира 2004 года по футзалу. Беларусь - Украина. Прямая трансляция из Минска.
19.30 Короткометражный худ. фильм режиссёра В.Дудина „Все деньги с кошельком" („Беларусьфильм").
20:00 Новости (Гродно)
20.15 Колыбельная.
20.30 „Дела семейные".
21.15 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
22.05 Сериал „Петербургские тайны"

TVP 1

07:00 Wiadomości
07:03 Telezakupy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Moda na sukces; serial
09:50 Klasyka Animacji
10:15 Plastelinek i przyjaciele
10:45 Bajeczki Jedyneczki
10:55 Kocie bajki
11:20 Nieustraszony; serial
12:10 ZUS radzi
12:25 Technika kosmiczna w medycynie
12:50 Książki na jesień
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Samo życie
13:40 Klan; telenowela
14:05 Tak czy nie?; serial
15:00 Nasze rytmy zdrowia
15:20 Lasy i Ludzie
15:40 Światowe dziedzictwo kultury
16:00 Wiadomości
16:10 Obraz niekontrolowany
16:30 Tylko u nas
17:00 Rower Błażeja
17:25 Moda na sukces; serial
17:50 Sportowy Express
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:35 Klan; telenowela
19:05 Trzecia strona medalu
19:45 Irak 2003
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Okruchy życia; film fab.
22:55 Polska 2004
23:00 Kryminalna Jedynka
23:20 Podróże z Caritas Polska
23:50 Oblicza mediów
00:15 Monitor Wiadomości
00:35 Biznes raport
00:40 Liga Mistrzów
01:45 Księżyc i Valentino; film fab.

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Dwójka Dzieciom; serial
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Herbatka u Tadka
12:20 Klinika Berlin Centrum; serial
13:10 Wędrówki z dinozaurami
13:40 Telezakupy
14:00 Panorama
14:15 Złotopolscy; telenowela
14:45 Sokole Oko; serial
15:30 30 ton!
16:00 I Ty możesz zostać Świętym Mikołajem
17:00 Panorama
17:24 Pogoda
17:30 Film dla niesłyszących
18:20 Jazda kulturalna
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:56 Pogoda
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Camerata
21:00 Linia specjalna
21:30 Studio sport
23:50 Panorama
00:05 Sport-telegram
00:13 Pogoda
00:25 Tik-tak; film krym.
02:00 Dawca nieznany; film sens.

Polonia

07:00 Wiadomości
07:03 Od A do Z
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Klan; telenowela
09:45 Eurotel
10:00 Wędrówki Pyzy
10:10 Budzik
10:35 Trzy misie
11:00 Panorama
11:03 Plus minus
11:25 Tajemnice Pomorza
11:50 Jesteśmy wspólnotą
12:00 Panorama
12:05 Forum
12:50 Polskie miasta i miasteczka
13:00 Wiadomości
13:10 Wieści polonijne
13:25 Żydzi w Warszawie
13:50 Polski dzień w Regent's Park
14:10 Moje pieczone kurczaki; film fab.
15:15 Chłopaki z Sosnowca
16:00 Wiadomości
16:10 Na zdrowie
16:45 Lot trzmiela
16:50 D-dur Presto KV-136
17:00 Klan; telenowela
17:25 Kulisy i sensacje
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:20 Gość Jedynki
18:35 Budzik
19:00 Trzy misie
19:25 Polski dzień w Regent's Park
19:45 Rozmowy na nowy wiek
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:05 Pogoda
21:10 Klan; telenowela
21:35 Nobel Wałęsy
22:10 Moje pieczone kurczaki; film fab.
23:10 Chłopaki z Sosnowca
00:00 Panorama
00:20 Sport-telegram
00:23 Prognoza pogody
00:25 Irak 2003
00:35 Linia specjalna
01:00 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
01:30 Monitor Wiadomości
01:45 Biznes raport
01:50 Rozmowy na nowy wiek
02:15 Opowiadania Muminków
02:30 Wiadomości
02:57 Sport
03:02 Pogoda
03:10 Klan; telenowela
03:35 Nobel Wałęsy
04:10 Moje pieczone kurczaki; film fab.
05:15 Irak 2003
05:25 Chłopaki z Sosnowca
06:10 Polski dzień w Regent's Park
06:35 Monitor Wiadomości
06:50 Biznes raport

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
06:45 TV market
08:00 Power Rangers - serial
08:30 Transformery
09:00 V.I.P. - serial
10:00 Bar 3
10:30 Słoneczny patrol - serial
11:30 Bar 3
12:15 Awantura o kasę
13:15 Samo życie - serial
13:45 Serca na rozdrożu - serial
14:40 TV market
14:55 Czułość i kłamstwa - serial
15:25 Power Rangers
15:50 Pokémon
16:15 Najzabawniejsze zwierzęta świata
16:45 Informacje
17:10 Interwencja
17:30 Herkules – serial
18:30 Hugo Express
18:55 Bar 3
19:30 Informacje
19:50 Sport
20:00 Prognoza pogody
20:05 Awantura o kasę
21:05 Bar 3
22:05 Samo życie - serial
22:30 Studio Lotto
22:40 Wystrzałowe dziewczyny - western
00:40 Biznes informacje
01:00 Prognoza pogody
01:05 Graffiti
01:25 Fala zbrodni - serial
02:25 Hokej na lodzie
05:00 Program religijny

Białystok

07:50 Echa dnia
08:15 Telezakupy
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:00 Miś w Europie
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Transmisja obrad Sejmu
17:30 Siatkówka
19:00 Obiektyw
19:30 Kurier kulturalny
19:40 Prognoza pogody
19:45 Telemagazyn
20:30 Telezakupy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Studio pogoda
21:55 Echa dnia
22:15 Eurotel
22:30 Kurier gospodarczy
22:40 Prognoza pogody
22:45 Obiektyw
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
23:45 Kurier sportowy
23:55 Studio pogoda
00:05 Siatkówka
01:05 Fucha, czyli robota na czarno - dramat

Czwartek 11 grudnia

1 БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 „Доброе утро, Беларусь!" Информационно-музыкальная программа.
08.45 „Моя страна".
09.10 Приключенческий сериал „Алжир грез наших"
09.45 „Моя страна".
10.05 Детективный сериал „Воскрешая мертвых" Фильм 3-й „Исчезновение". 1-я серия.
11.10 Сериал „Цыган" (Одесская к/с). 3-я серия.
12.15 Исторический фильм „Мать Урагана"
14.05 „Точка". Музыкально-развлекательная передача для молодежи.
14.45 „Моя страна".
15.10 Приключенческий сериал „Амазонка"
16.05 „5x5". Программа для молодежи.
16.45 „Моя страна".
17.05 Детективный сериал „Воскрешая мертвых" Фильм 3-й „Исчезновение". 1-я серия.
18.05 Сериал „Цыган"
19.05 К.Клавье и.Ж.Рено в фантастической комедии „Пришельцы" (США).
21.00 „Панорама". Информационный канал.
21.45 С.Сталлоне и Д.Сазерленд в драматическом боевике „Взаперти"
23.40 „Моя страна".
23.55 „Клип-обойма".
00.05 „Новая коллекция" Олега Лукашевича. „Кинорежиссер Бруно Дюмон".

ОНТ

08.00 Наши новости.
08.05 Телеканал „Доброе утро".
09.00 Наши новости.
09.05 „Земля любви, земля надежды". Сериал.
09.55 Сергей Безруков в народном детективе „Участок". 3-я серия.
10.50 „Охотники за уликами". Док. фильм.
11.15 Дисней-клуб. „Базз и его команда" до 11.40.
* * *
14.55 „Город женщин". Телевизионное шоу.
15.55 „Угадай мелодию" с Валдисом Пельшем.
16.25 Сериал „Берег мечты".
17.10 Лариса Долина, Иосиф Кобзон, Михаил Боярский в концерте композитора Евгения Крылатова.
18.00 Наши новости.
18.15 „Человек и закон" с Алексеем Пимановым.
18.55 Ян Арлазоров, Евгений Весник, Аркадий Арканов в программе Лиона Измайлова „Смешные люди".
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
21.05 Юбилейный концерт Андрея Макаревича.
22.25 Что? Где? Когда?
23.55 Наши новости.
00.15 Тайны века. „Зашифрованная война". 1-я серия до 00.55.

РТР

7.45 Константин Хабенский, Ирина Розанова, Сергей Гармаш и Валентина Талызина в телесериале Дмитрия Месхиева „ЛИНИИ СУДЬБЫ".
8.45 Аншлаг.
9.45 Вести. Дежурная часть.
10.00 Вести.
18.00 К юбилею А.И.Солженицына. „На последнем плесе".
18.45 Вести. Дежурная часть.
19.00 Вести.
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 „Народный артист". Финал.
20.50 Максим Галкин и Сергей Дроботенко в юмористической программе „Кто же этот Петросян?" В перерыве: Результаты голосования - „Народный артист - Ваш выбор!"

НТВ

9.00 Сегодня утром.
9.20 Погода на завтра.
9.25 Квартирный вопрос: Маша и кровать.
10.20 Ток-шоу „Страна советов".
11.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
14.35 Ток-шоу „Принцип домино".
16.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
16.25 Сериал „ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"
17.35 „VIP-дети". „Профессия - репортер".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 Премьера. Детективный сериал „МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ". 4-я серия.
19.45 Остросюжетный сериал „ЧЕРНЫЙ ВОРОН-2". 30-я серия, заключительная.
21.00 „Страна и мир". Главные события дня.
21.35 Красная стрела.
21.50 „К барьеру!" Ток-шоу Владимира Соловьева.
23.05 Супербокс: Рикки Хаттон против Алдо Риоса.

Телеканал „Лад"

7:00 Новости (Гродно)
7:10 „Семейное утро" (Гродно)
9.00 „Площадь искусств". „Любите ли вы театр..." Часть 3-я.
9.30 „Здоровье". Тележурнал.
10.00 „Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.20 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
11.05 „Уроки тётушки Совы. Арифметика-малышка". Мультфильм.
11.15 „Обычный необычный день". Семейный канал.
11.50 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм третий. 1-я серия.
13.10 „Обычный необычный день". Семейный канал.
13.35 „Му-му", „Уроки тётушки Совы. Азбука-малышка". Мультфильмы.
14:00 Новости (Гродно)
14.10 Мультиклуб.
15.05 Приключенческий фильм „О том, как Колька и Петька летали в Бразилию" („Беларусьфильм").
15.30 „Кто самый сильный". Мультфильм.
15.45 „Не зевай!" Телеканал для детей.
15.55 Тележурнал для школьников „Бум".
16.25 „Там и тут". Спектакль Национального академического театра имени Янки Купалы по пьесе Д.Ковачевича. 1-я и 2-я части.
18.30 „Европа — общее наследие. Несвиж". Видеофильм („Белвидеоцентр").
18.40 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм третий. 2-я серия.
20:00 Новости (Гродно)
20.15 Колыбельная.
20.30 „Дела семейные".
21.15 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
22.05 Сериал „Петербургские тайны" (Россия).

TVP 1

07:00 Wiadomości
07:03 Telezakupy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Moda na sukces; serial
09:50 Rupert
10:15 Budzik
10:40 Lippy & Messy
10:45 Śpiewaj z nami
11:00 Polskie lektury obowiązkowe; serial
12:25 Kitty Hawk
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 W zgodzie z Naturą
13:45 Klan; telenowela
14:35 Podróż za jeden uśmiech; serial
15:10 Zawodowy list gończy
15:25 Laboratorium
15:40 Szansa na życie
16:00 Wiadomości
16:10 Wyprzedzić chorobę
16:30 My, Wy, Oni
17:00 Rower Błażeja
17:25 Moda na sukces; serial
17:50 Sportowy Express
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:35 Plebania; serial
19:05 Na żywo
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:09 Pogoda dla kierowców
21:20 Tequila i Bonetti; serial krym.
22:15 Polska 2004
22:20 Sprawa dla reportera
22:55 Tygodnik polityczny Jedynki
23:45 Szerokie tory
00:10 Monitor Wiadomości
00:25 Biznes raport
00:35 Pegaz
01:00 Kurs na lewo; komedia
02:10 Cztery kąty z wyobraźnią
02:30 Nieustraszony; serial

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Dwójka Dzieciom
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:15 Przystanek praca
11:30 I Ty możesz zostać Świętym Mikołajem
12:20 Ile jest życia; serial
13:15 Tygodnik Moralnego Niepokoju
13:40 Telezakupy
14:00 Panorama
14:15 Złotopolscy; telenowela
14:45 Sokole Oko; serial
15:30 W krainie władcy smoków; serial
16:00 Historia Ziemi
17:00 Panorama
17:23 Pogoda
17:30 I ty możesz zostać św.Mikołajem
18:20 Złoty interes
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:56 Pogoda
20:05 Jeden z dziesięciu
20:35 Reporterzy Arte
21:05 Człowiek firmy; komedia
22:35 I ty możesz zostać św.Mikołajem
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:40 Pewnego dnia w Teksasie; film sens.
01:05 Kryminalne zagadki Las Vegas; serial

Polonia

07:00 Wiadomości
07:03 Łódzcy Europejczycy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Złotopolscy; telenowela
09:50 Eurotel
10:00 Wędrówki Pyzy
10:10 Bajeczki Jedyneczki
10:20 Kuchnia wróżki
10:35 Niebezpieczna Zatoka; serial
11:00 Panorama
11:05 360 stopni dookoła ciała
11:25 Pani Jola zmienia swoje życie; serial
11:50 Szaleństwa medycyny
12:00 Panorama
12:03 Linia specjalna
12:25 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
13:00 Wiadomości
13:10 Nobel Wałęsy
13:40 Gościniec
14:10 Teatr Telewizji
15:10 Ostatni Zayazd
15:40 Mickiewicz po chiński
16:00 Wiadomości
16:10 Raj
16:35 Podróże kulinarne
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:30 Szerokie tory
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:20 Gość Jedynki
18:35 Bajeczki Jedyneczki
18:45 Kuchnia wróżki
19:00 Niebezpieczna Zatoka; serial
19:20 Ostoja
19:45 Gościniec
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:09 Pogoda dla kierowców
21:10 Złotopolscy; telenowela
21:35 Zaczęło się w Krakowie
22:15 Teatr Telewizji
23:15 Ostatni Zayazd
23:45 Mickiewicz po chińsku
00:00 Panorama
00:20 Sport-telegram
00:23 Prognoza pogody
00:30 Tygodnik polityczny Jedynki
01:15 Impresje
01:25 Monitor Wiadomości
01:40 Biznes raport
01:45 Gościniec
02:15 Marceli Szpak dziwi się światu
02:30 Wiadomości
02:57 Sport
03:02 Pogoda
03:04 Pogoda dla kierowców
03:10 Złotopolscy; telenowela
03:35 Dokument
04:15 Teatr Telewizji
05:15 Ostatni Zayazd
05:45 Mickiewicz po chińsku
06:00 Koncert d-moll
06:10 Żydzi w Warszawie
06:35 Monitor Wiadomości
06:50 Biznes raport

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
07:45 TV market
08:00 Power Rangers - serial
08:30 Pokémon
09:00 Herkules– serial
10:00 Bar 3
10:30 Idol 3
11:30 Bar 3
12:30 Awantura o kasę
13:30 Samo życie - serial
14:00 Serca na rozdrożu - serial
14:55 Czułość i kłamstwa - serial
15:25 Power Rangers – serial
15:50 Transformery
16:15 Rodzina zastępcza - serial
16:45 Informacje
17:10 Interwencja
17:30 Kuba Wojewódzki
18:30 Hugo Express
18:55 Bar 3
19:30 Informacje, Sport
20:00 Prognoza pogody
20:15 V.I.P. - serial
21:15 Bar 3
22:00 Samo życie - serial
22:40 Zostać Miss - serial
23:40 Z archiwum X - serial
00:45 Biznes Informacje
01:05 Prognoza pogody
01:20 Graffiti
01:35 Erotyczne zwierzenia
02:05 Miłosne sekrety
02:35 Aquaz Superchat
05:30 Program religijny

Białystok

07:50 Echa dnia
08:15 Telezakupy
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:00 Warszawa w polskim filmie fabularnym
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Transmisja obrad Sejmu
17:30 Kurier
17:40 Prognoza pogody
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Bądź zdrów
18:30 Kurier
18:45 Prognoza pogody
19:00 Obiektyw
19:30 Kurier kulturalny
19:35 Prognoza pogody
19:45 Telemagazyn
20:30 Telezakupy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:50 Echa dnia
22:15 Eurotel
22:30 Kurier gospodarczy
23:15 Patrol Trójki
23:30 Kurier
00:05 Pieśń Carli - dramat

Piątek 12 grudnia

1 БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 „Доброе утро, Беларусь!" Информационно-музыкальная программа.
08.45 „Моя страна".
09.05 Приключенческий сериал „Алжир грез наших" (Международный Французский Канал).
10.05 Детективный сериал „Воскрешая мертвых" (Великобритания). Фильм 3-й „Исчезновение". 2-я серия.
11.10 Сериал „Цыган" (Одесская к/с). 4-я серия.
12.10 Фантастическая комедия „Пришельцы" (США).
14.05 „На перекрёстках Европы". Национальный телефестиваль песни.
14.45 „Моя страна".
15.10 Приключенческий сериал „Амазонка" (Канада-Германия).
16.05 „5x5". Программа для молодежи.
16.45 „Моя страна".
17.05 Детективный сериал „Воскрешая мертвых" (Великобритания). Фильм 3-й „Исчезновение". 2-я серия.
18.05 „Мгновения красоты в Поднебесной". „Мисс Мира-2003".
19.05 А.Соколов и А.Вагнер в мелодраме режиссера В.Мотыля „Несут меня кони..." (Россия).
21.00 „Панорама". Информационный канал.
21.45 Специальный репортаж. „Этот удивительный Китай".
22.00 Премьера. К.Рассел в полицейском боевике режиссера Р.Шелтона „Проклятый сезон" (США-Германия).
00.00 „Моя страна".
00.10 Ночной киносеанс. Драматическая история „Адрес неизвестен" (Южная Корея).

ОНТ

08.00 Наши новости.
08.05 „Мелодии и ритмы зарубежной эстрады по-русски".
09.00 Наши новости.
09.05 Леонид Ярмольник, Станислав Говорухин, Олег Басилашвили в комедии „Орел и решка". Россия, 1995 год.
10.35 Дисней-клуб. „Ким Пять-с-плюсом" до 11.00.
* * *
15.25 Надежда Румянцева, Юрий Никулин в комедии „Неподдающиеся". СССР. 1959 год.
16.50 „Последний герой".
18.00 Наши новости.
18.15 „Новый день". „Сканер".
18.25 Премьера ОНТ. „Без срока давности". „Стая".
18.50 „Поле чудес" с Леонидом Якубовичем.
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
21.05 Выпускной вечер „Фабрики звезд-3". Концерт в „Олимпийском".
00:30 Наши новости
00:40 Александр Балуев в триллере „Затворник". Россия, 1999 год до 02:10

РТР

9.25 Премьера. Юбилейный концерт, посвященный 75-летию ансамбля песни и пляски имени А.В.Александрова с участием Иосифа Кобзона, Александра Розенбаума, Ларисы Долиной, Николая Баскова и многих других.
17.10 Евгений Леонов, Савелий Крамаров, Георгий Вицин, Эраст Гарин и Наталья Фатеева в комедии „ДЖЕНТЛЬМЕНЫ УДАЧИ". 1972 г.
19.00 Вести.
19.25 Михаил Задорнов представляет: „Юрмалина-2003". Часть 1-я.
21.25 Премия „Золотой овен". Вера Алентова, Анатолий Лобоцкий, Жерар Депардье, Лариса Удовиченко и Александр Феклистов в фильме Владимира Меньшова „ЗАВИСТЬ БОГОВ". 2000 г.

НТВ

8.25 Приключенческий фильм „ШИНА - КОРОЛЕВА ДЖУНГЛЕЙ" (США).
11.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
15.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
15.20 Совершенно секретно: хождение по мукам.
16.05 Премьера. Владимир Гостюхин, Евгения Михайлова, Егор Бероев в остросюжетном фильме „ДИКИЙ ТАБУН".
18.00 „Сегодня" с Татьяной Митковой.
18.35 „Свобода слова" с Савиком Шустером.
19.55 Золотая коллекция. Стивен Сигал в боевике „ОГОНЬ ИЗ ПРЕИСПОДНЕЙ" (США).
22.15 Супербокс: Бернард Хопкинс против Карла Дэниэлса.
23.10 Ночные музы.
23.25 „Стиль от..." Ренаты Литвиновой.

Телеканал „Лад"

7:00 Новости (Гродно)
7:10 „Семейное утро" (Гродно)
9.00 „Свет далекой звезды. Анатолий Лелявский". Авторская программа Александра Домарацкого.
9.30 „Пой, душа!" „На Браславском подворье".
10.00 „Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.20 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
11.05 „Уроки тётушки Совы. Азбука-малышка". Мультфильм.
11.10 „Обычный необычный день". Семейный канал.
11.45 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм третий. 2-я серия.
13.05 „Время кино".
13.30 „Любовь". Документальный фильм о заслуженной артистке РБ Л.Румянцевой („Белвидеоцентр").
14:00 Новости (Гродно)
14.10 Любимые сказки. „Маринка, Янка и тайны королевского замка" („Беларусьфильм").
15.30 „В яранге горит огонь". Мультфильм.
15.50 „Время кино".
16.20 Б.Брондуков в сатирической комедии „Мудромер" (Беларусьфильм"). 1-я и 2-я серии.
18.35 Исторический сериал „Михайло Ломоносов" („Мосфильм"). Фильм третий. 3-я серия, заключительная.
20:00 Новости (Гродно)
20.15 „Колыбельная".
20.30 „Дела семейные".
21.15 Сериал-мелодрама „Грешная Анхелика" (Венесуэла).
22.05 Сериал „Петербургские тайны" (Россия).
23.00 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Керамин — Химик. 2-й и 3-й периоды.

TVP 1

07:00 Wiadomości
07:03 Telezakupy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Moda na sukces: serial
09:50 Słoń Beniamin
10:15 Jedyneczka
10:40 Bajeczki Jedyneczki
10:55 Cedric
11:10 Perły i dukaty; film
11:30 Uważaj niebezpieczeństwo
11:45 Zaginiony świat
12:30 Szewach Weiss w Łodzi
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Wielkie sprzątanie
13:45 Gwiazda szeryfa; film fab.
15:20 Ropa ponad wszystko
15:35 Telewizyjny przewodnik po kraju
16:00 Wiadomości
16:10 Bezpieczna Jedynka
16:35 Bez etatu
17:00 Raj
17:25 Moda na sukces; serial
17:50 Adam Małysz
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:35 Plebania; serial
19:00 Randka w ciemno
19:40 Jaka to melodia?
20:10 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:20 Ucieczka z Alcatraz; film fab.
23:15 Pociąg śmierci do Denver; film fab.
01:15 Monitor Wiadomości
01:35 Biznes raport
01:40 Odkupienie; dramat
03:25 Nieustraszony; serial

TVP 2

08:05 Studio urody
08:15 Dwójka Dzieciom
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Pytanie na śniadanie
11:25 Święta wojna; serial
11:55 Desiree; dramat
13:40 Telezakupy
14:00 Panorama
14:15 Złotopolscy; telenowela
14:45 Sokole Oko; serial
15:30 Wideoteka Dorosłego Człowieka
15:50 Zmiennicy; serial
17:00 Panorama
17:23 Pogoda
17:30 Złotopolscy; telenowela
18:30 Wydarzenia, wydarzenia...
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:56 Pogoda
20:05 Zimowy show kabaretowy
21:00 Zobacz to...
21:15 Śpiewające Fortepiany
22:10 Na zdrowie
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:40 Wideoteka Dorosłego Człowieka
00:10 Jak upolować mężczyznę, czyli seks w wielkim mieście; serial
00:45 Lolita; film fab.

Piątek

12 grudnia

Polonia

07:00 Wiadomości
07:03 Smak Europy
07:15 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Woronicza 17
09:25 Złotopolscy; telenowela
09:45 Eurotel
10:00 Wędrówki Pyzy
10:10 Zabawy językiem polskim
10:35 Sto minut wakacji; serial
11:00 Panorama
11:05 Kronika ojczysta
11:25 Rody fabrykanckie
12:00 Panorama
12:05 Tygodnik polityczny Jedynki
12:50 Symfonia dziecięca
12:55 Kukułka
13:00 Wiadomości
13:15 Dokument
13:55 Hity satelity
14:10 Sukces; serial
15:05 Szansa na sukces
16:00 Wiadomości
16:10 Gorący temat; serial
16:35 Telewizyjny przewodnik po kraju
17:00 Złotopolscy; telenowela
17:30 Gorączka
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:20 Gość Jedynki
18:35 Sto minut wakacji; serial
19:05 Szansa na sukces
20:00 Wieści polonijne
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:59 Sport
21:06 Pogoda
21:10 Złotopolscy; telenowela
21:35 Mówi się...
21:55 Hity satelity
22:10 Sukces; serial
23:00 Gorączka
23:30 Gorący temat; serial
00:00 Panorama
00:20 Sport-telegram
00:23 Prognoza pogody
00:30 Porozmawiajmy
01:30 Monitor Wiadomości
01:45 Biznes raport
01:50 Telewizyjny przewodnik po kraju
02:15 Przygód kilka wróbla Ćwirka
02:30 Wiadomości
02:57 Sport
03:02 Pogoda
03:10 Złotopolscy; telenowela
03:35 Wieści polonijne
03:50 Hity satelity
04:05 Mówi się...
04:25 Sukces; serial
05:15 Szansa na sukces
06:05 Gorący temat; serial
06:35 Monitor Wiadomości
06:50 Biznes raport

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
07:45 TV market
08:00 Power Rangers - serial
08:30 Transformery
09:00 V.I.P. - serial
10:00 Bar 3
10:30 Boston Public - serial
11:30 Bar 3
12:15 Rosyjska ruletka
13:10 Samo życie - serial
13:45 Serca na rozdrożu - serial
14:35 TV market
14:50 Czułość i kłamstwa – serial
15:20 Power Rangers - serial
15:45 Pokémon
16:15 Niezakazane reklamy
16:45 Informacje
17:10 Interwencja
17:30 Pogotowie górskie - serial
18:30 Hugo Express
18:55 Bar 3
19:30 Informacje, sport
20:00 Prognoza pogody
20:15 Awantura o kasę
21:15 Bar 3
22:00 Czego się boją faceci – serial
22:50 Fala zbrodni - serial
23:50 Cień anioła - serial
00:50 Informacje
01:00 Puls
01:15 Prognoza pogody
01:20 Graffiti
01:35 Porachunki - thriller
03:35 Aquaz Superchat

Białystok

07:50 Echa dnia
08:15 Telezakupy
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:00 Małe ojczyzny
09:30 Kurier
09:40 Prognoza pogody
09:45 Gość dnia
10:00 Transmisja obrad Sejmu
17:30 Kurier
17:45 Rozmowa dnia
18:00 Smart Jazzpol Festiwal
18:30 Kurier
18:45 Prognoza pogody
19:00 Obiektyw
19:30 Kurier kulturalny
19:40 Prognoza pogody
19:45 Tydzień w Obiektywie
20:30 Telezakupy
20:45 Rozmowa dnia
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Prognoza pogody
21:50 Echa dnia
22:00 Obiektyw
22:15 Eurotel
22:30 Kurier gospodarczy
22:40 Pogoda
22:45 Obiektyw
23:15 To jest temat
23:30 Kurier
23:45 Kurier sportowy
23:55 Studio pogoda
00:05 Pragnienie miłości
01:00 Skok na wielką kasę - film sensacyjny

Sobota

13 grudnia

1 БТ

07.35 „Існасць". Духовная программа.
08.00 „Новая коллекция" Олега Лукашевича. „Модель Екатерина Хлебанова".
08.25 „36,6". Программа о здоровом образе жизни.
09.00, 12.00, 15.00, 21.00 Новости.
09.05 Детективный сериал „ТАСС уполномочен заявить..." (к/с им. М.Горького).
10.00 „Всё нормально, мама!" Развлекательная программа.
10.45 „Шпилька". Тележурнал для женщин.
11.15 „Открытый архив". „Миф о национальном кинематографе".
11.40 М.Терехова и Р.Быков в поэтической драме по мотивам одноименного романа А.Грина „Бегущая по волнам" (СССР-Болгария).
13.20 „Точка". Музыкально-развлекательная программа для молодёжи.
14.10 Развлекательный сериал „Адреналиновый взрыв" (Австралия).
15.05 В.Гостюхин, А.Петренко, М.Ульянов в киноповести режиссера М.Пташука „Наш бронепоезд" („Беларусьфильм"). 1-я и 2-я серии.
17.35 Телеигра „Одноклассники".
18.15 М.Неелова и О.Табаков в комедийном фильме „Чужая жена и муж под кроватью" („Ленфильм").
19.25 П.Ришар и Ж.Депардье в любимой комедии „Беглецы" (Франция).
21.20 „Вокруг планеты". Аналитический обзор международных событий.
21.50 „Моя страна". Итоговое ток-шоу.
22.45 Ночной киносеанс. П.Крус, Ф.Ардан, В.Абриль в мистической комедии „Нет вестей от Бога" (Франция-Италия-Испания-Мексика).

ОНТ

08.00 Детский сериал „Твинисы".
08.20 Играй, гармонь любимая!
08.55 Слово пастыря.
09.10 Здоровье.
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 „Смак" с Андреем Макаревичем.
10.35 „Возвращение домой. Александра Маринина. Львов".
11.15 Дог-шоу.
12.00 Новости (с субтитрами).
12.10 История с географией. „Звери. Внутренний мир".
13.05 Умницы и умники.
13.45 Ералаш.
13.55 Дисней-клуб. „Мышиный дом".
14.20 Премьера. „Один день Александра Солженицына". Документальный фильм.
14.50 „Путешествия натуралиста".
15.20 Премьера ОНТ. „Без срока давности". „Стая".
15.50 Игорь Бочкин в детективе „Барханов и его телохранитель".Россия, 1996 год.
18.05 Джеки Чан, Жан-Клод Ван Дамм, Рутгер Хауэр, Дольф Лундгрен в экстремальном шоу „Трюкачи".
18.55 „Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным.
20.00 Время.
20.30 Наши новости.
20.55 Последний герой.
22.10 „Золотой Граммофон".
23.20 Приключенческий фильм „8 секунд". США, 1994 год до 01.10.

РТР

9.20 „Не скуЧАЙ!" с Михаилом Евдокимовым.
10.20 Сам себе режиссер.
11.15 Крутой маршрут - Юг.
12.15 Клуб сенаторов.
13.00 Вести.
13.20 Родное кино. Светлана Дружинина, Олег Анофриев и Борис Новиков в комедии „ЗА ВИТРИНОЙ УНИВЕРМАГА". 1955 г.
15.00 „ХА". Маленькие комедии.
15.15 Премьера. Иосиф Кобзон, Тамара Гвердцители, Владимир Девятов и другие в концерте памяти Майи Кристалинской.
17.00 Премьера. Дидье Фламан и Ив Ренье в приключенческой комедии „БОЛЬШАЯ ГОНКА" (Франция). 2002 г.
19.00 Вести.
19.25 Михаил Задорнов представляет: „Юрмалина-2003". Часть 2-я.
21.45 Любовь Полищук, Нина Усатова, Валентина Теличкина, Олег Табаков и Станислав Любшин в комедии „КАДРИЛЬ". 1999 г.

НТВ

9.00 Кулинарный поединок: Балаган Лимитед - Мадава.
9.55 Квартирный вопрос: зоопарк в детской.
10.55 Спорт „Лотто 6 из 49".
11.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
11.15 Погода на завтра.
11.20 „Дикий мир: столица крыс". Экспедиция Тимофея Баженова.
12.05 Александр Лыков и Юлия Меньшова в комедии „РАЗБОРЧИВЫЙ ЖЕНИХ".
14.05 Своя игра.
15.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
15.20 Алсу. Новая история. „Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
15.55 Сериал по выходным. Премьера. „КОЛЛЕКЦИЯ ДАНИЭЛЫ СТИЛ: КАЛЕЙДОСКОП". 1-я серия.
17.05 Премьера. Галина Волчек в фильме „Своевременная женщина".
18.00 „Личный вклад". Информационно-аналитическая программа с Александром Герасимовым.
19.00 Антонио Бандерас и Мелани Гриффит в комедии „ДВОЕ - ЭТО СЛИШКОМ" (США).
21.30 Блокбастер Егора Кончаловского „АНТИКИЛЛЕР".

Телеканал „Лад"

8.05 Мультиклуб.
9.00 „Провинциальные истории".
9.25 Наше наследие. „Местечко Волчин. Родина последнего польского короля Станислава Августа Понятовского". Часть 4-я.
9.40 Документальный сериал „Охранники природы" (Международный Французский Канал).
10.05 Экран индийского кино. Мелодрама „Любовь превыше всего". 1-я серия.
11.25 „Здоровье". Тележурнал.
11.55 „Как один мужик двух генералов прокормил". Мультфильм.
12.15 Мультсериал „Тристан и Изольда - забытая легенда" (Международный Французский Канал).
12.40 Любимые сказки. „Маринка, Янка и тайны королевского замка" („Беларусьфильм").
14.00 „Есть только миг..." Александр Медведь.
14.30 „Учительская". Развлекательно-познавательная программа.
14.40 „Эх, анекдот, анекдот". Юмористическая передача.
14.55 „Пой, душа!" Слуцкий край.
15.20 Документальный сериал „Художники" (Международный Французский Канал).
15.50 Сериал „Адвокатская контора" (Международный Французский Канал). 2-я серия.
16.35 „Росчерк времени". Телеочерк.
16.50 „Площадь искусств". Иосиф Сергей.
17.15 „Другие танцы".
17.25 А.Миронов в музыкальной комедии режиссёра Л.Квинихидзе „Небесные ласточки" („Ленфильм"). 1-я серия.
18.30 Сериал „Белые одежды" („Беларусьфильм"). Заключительная серия.
20:00 Новости (Гродно)
20.30 В.Белокуров в героической киноповести „Валерий Чкалов" („Ленфильм").
22.00 Классика мирового кино. Н.Манфреди в трагикомедии „Отвратительные, грязные, злые" (Италия). 1-я серия

TVP 1

07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Archiwum Zack'a; serial
09:35 Ziarno
10:00 Lippy & Messy
10:10 5-10-15
10:35 Legenda Tarzana
11:00 Zorro; serial
11:55 Kolejka
12:40 Mieszkać z wyobraźnią
13:00 Zabawy językiem polskim
13:30 Miliard w rozumie
14:00 Wiadomości
14:10 Polska w Białym Domu
14:35 Studio sport
17:00 Między nami
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Gość Jedynki
18:40 Plebania; serial
19:05 Sąsiedzi; serial
19:35 Jaka to melodia?
20:05 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
21:01 Pogoda
21:15 Ronin; film fab.
23:25 Studio sport
00:30 80 lat polskiego boksu
01:25 Podniebny terror; film fab.
03:00 Sobowtór; dramat

TVP 2

07:55 Studio urody
08:05 Echa tygodnia
08:35 Spróbujmy razem
09:00 M jak miłość; serial
09:50 Drapieżcy
10:20 Ojczyzna-polszczyzna
10:40 Kręcioła
11:05 Wędrówki przyrodnicze
11:35 Kino bez rodziców
12:00 Animals
12:25 Na wschód od Edenu; film fab.
14:30 30 ton!
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Wielka gra
17:00 Śpiewające Fortepiany
18:00 Ryzykanci
18:45 Ale Dwójka!
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:57 Pogoda
20:05 Świat obok nas
21:15 Teraz Wiktor
22:10 Herbatka u Tadka
22:50 Słowo na niedzielę
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:35 Powtórka z życia
23:50 Predator 2; horror
01:40 Prześpij się ze mną; dramat

Polonia

07:00 Na dobre i na złe; serial
07:45 Zawsze będę Polką
07:05 Echa tygodnia
08:40 Wieści polonijne
09:00 Wiadomości
09:10 Pogoda
09:15 Telewizyjny przewodnik po kraju
09:35 Ziarno
10:10 5-10-15
10:35 Miki Mol i straszne Płaszczydło
11:00 Mówi się...
11:20 Ludzie listy piszą
11:45 Podróże kulinarne
12:10 Książki z górnej półki
12:20 Klan, telenowela
13:30 Wideoteka Dorosłego Człowieka
14:00 Wiadomości
14:10 Rzeka kłamstwa; serial
15:40 Tam gdzie jesteśmy
16:10 Święta wojna; serial
16:30 Artyści Papieżowi
17:00 Jak zerwaliśmy żelazną kurtynę
18:00 Teleexpress
18:15 Sportowy Express
18:30 Na dobre i na złe; serial
19:20 Droga; serial
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:49 Sport
20:57 Prognoza pogody
21:05 Rzeka kłamstwa; serial
22:35 Rozmowy o miłości; film fab.
00:00 Dwie skały-piosenki
00:35 Panorama
00:55 Sport-telegram
00:58 Prognoza pogody
01:10 Na dobre i na złe; serial
02:00 Salon Kresowy
02:15 Tajemnica szyfru Marabuta
02:30 Wiadomości
02:49 Sport
02:57 Pogoda
03:00 Goryl, czyli ostatnie zadanie; komedia
03:50 Rzeka kłamstwa; serial
05:15 Droga; serial
06:10 Jak zerwaliśmy żelazną kurtynę
06:05 Rozmowy o miłości; film fab.
08:30 Święta wojna; serial

Polsat

07:00 Poplista
08:00 Twój lekarz
08:15 Wystarczy chcieć
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Laboratorium Dextera - serial
09:30 Piesek Poochini
10:00 Hugo - program dla dzieci
10:30 Mop Man
11:30 Samo życie - serial
13:30 Czarny pies, czy biały kot
14:30 Domowa kawiarenka
15:00 Rodzina zastępcza - serial
15:30 Najzabawniejsze zwierzęta świata
16:00 4 x 4 - magazyn sportowy
16:30 Fundacja Polsat
16:45 Informacje
17:00 Prognoza pogody
17:10 Niezakazane reklamy
17:40 Idol ekstra 3
18:30 Informacje, sport
18:50 Prognoza pogody
19:00 Koncert Solidarności
20:05 Rosyjska ruletka
21:00 Bar
22:30 Studio Lotto
22:40 Miodowe lata – serial
23:35Bar - wyniki 3
00:00 Zabójczy układ - film sensacyjny
01:50 New York Islanders - Atlanta
04:25 Zostać Miss 2 - serial
05:20 Muzyka na bis

Białystok

07:50 Przygód kilka wróbla Ćwirka
08:00 Bajki zza okna
08:20 Proszę słonia
08:30 Kurier
08:45 Obiektyw
09:05 Tydzień w obiektywie
09:30 Kurier
09:45 Telemagazyn
10:00 Świat - magazyn
10:30 Kurier
10:45 Gwiazdy Hollywoodu
11:15 Rodzina Hartów na Dzikim Zachodzie - serial obycz
12:00 Bądź zdrów!
12:30 Kurier
12:45 Księgozbiór
13:30 Kurier
13:45 Kwartet
14:15 Integracja
14:30 Koszykówka
16:30 Kurier
16:40 Telemagazyn
17:30 Kurier
17:45 Młodzież kontra
18:30 Kurier
18:35 Świat
19:00 Telemagazyn
19:30 Kurier
19:35 Regiony kultury
19:50 Czterdziestolatek – serial
20:40 Podwodna Polska
21:10 Gwiazdy sportu
21:30 Kurier
21:55 Przegląd gospodarczy
22:00 Obiektyw
22:20 Książka tygodnia
22:30 Kurier
23:30 Kurier
00:05 07 zgłoś się – serial
01:20 S.O.S. - serial

Niedziela

14 grudnia

1 БТ

07.35 „Созвездие надежд". Национальный телевизионный конкурс юных талантов.
08.00 „Достань звезду". Музыкально-развлекательная программа.
08.30 „Арсенал". Программа об армии.
09.00, 12.00, 15.00 Новости.
09.05 Детективный сериал „ТАСС уполномочен заявить..." (к/с им. М.Горького).
10.00 „Клип-обойма". Итоги хит-парада.
10.55 Путешествие дилетанта. „Деревня Наднеман. Метеорологическая станция первого разряда".
11.20 Э.Тейлор, Дж.Фонда и А.Гарднер в фильме-сказке „Синяя птица" (СССР-США).
13.05 „Чемпионы. Наталия Цилинская".
13.20 Телеклуб „Ваше лото".
13.55 Развлекательный сериал „Адреналиновый взрыв" (Австралия).
14.45 „Моя страна".
15.05 А.Серебряков в криминальном боевике „Фанат" (Россия).
16.30 „На перекрёстках Европы". Национальный телефестиваль песни.
17.10 Ж.Маре в историко-приключенческом фильме „Железная маска" (Франция-Италия).
19.20 Б.Уиллис и М.Перри в эксцентрической комедии „Девять ярдов" (США).
21.00 „В центре внимания". Информационно-аналитическая программа.
22.00 Футбол. Лига чемпионов. Видеожурнал.
22.30 Футбол. Чемпионат Италии. Матч тура.

ОНТ

08.00 Детский сериал „Твинисы".
08.20 Служу Отчизне!
08.50 Дисней-клуб. „Геркулес".
09.15 „В мире животных" с Николаем Дроздовым.
10.00 Новости (с субтитрами).
10.10 „Розыгрыш призов от Coca-Cola".
10.20 „Непутевые заметки" с Дм.Крыловым.
10.40 Пока все дома.
11.10 „Угадай мелодию" с Валдисом Пельшем.
11.35 Смехопанорама Евгения Петросяна.
12.00 Новости (с субтитрами).
12.10 Разведка. Версия для кино „Мертвый сезон".
12.40 „АТВ - 15 лет".
14.10 Дисней-клуб. „Микки Маус".
14.35 Ток-шоу „Выбор".
15.15 Нарисованное кино. „Том и Джерри".США, 1992 год.
16.50 Песня года. Зима.
18.30 Наша премьера. Михаил Пореченков, Андрей Панин в приключенческом фильме „Трио". Россия, 2003 год.
20.30 Контуры.
21.20 Большая премьера. Дэвид Духовны, Джиллиан Андерсон в боевике „Секретные материалы". США-Канада, 1998 год.
23.35 Культовый триллер „Городские легенды-2".США, 2000 год до 01.20.

РТР

9.05 „Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
9.40 „Сто к одному". Телеигра.
10.30 Вокруг света.
11.25 Диалоги о животных.
12.15 „Создать группу „А". „Уфимские оборотни". Часть 1-я.
13.00 Вести.
13.20 Пьер Ришар в комедии „УКОЛ ЗОНТИКОМ" (Франция). 1980 г.
15.00 Премьера. „Никита Михалков. Русский выбор". Адмирал Колчак.
15.55 Комната смеха.
16.50 Премьера. Александр Буйнов. „Лучшие песни". Гала-концерт с участием Игоря Николаева, Николая Баскова, Ларисы Долиной, Лаймы Вайкуле и других.
18.50 В Городке.
19.00 Вести недели.
20.00 Специальный корреспондент.
20.25 Жан Рено и Кристиан Клавье в приключенческой комедии „ПРИШЕЛЬЦЫ В АМЕРИКЕ" (США - Франция). 2001 г.
22.10 Премьера. Приз Кинофестиваля в Роттердаме. Марина Зубанова, Мурад Ибрагимбеков и Сергей Быстрицкий в мелодраме „С ЛЮБОВЬЮ. ЛИЛЯ". 2002 г.

НТВ

9.10 Грасский жасмин. Программа Павла Лобкова „Растительная жизнь".
9.45 Военное дело.
10.20 „Апельсиновый сок". Программа Владимира Соловьева.
10.55 Играем в „Кено".
11.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
11.15 Погода на завтра.
11.20 Все сразу!
12.05 Пьер Ришар в комедии „ИГРУШКА" (Франция - Италия).
13.55 Вкусные истории.
14.05 Своя игра.
15.00 „Сегодня" с Кириллом Поздняковым.
15.20 „Их нравы" с Дмитрием Захаровым.
16.15 Сериал по выходным. Премьера „КОЛЛЕКЦИЯ ДАНИЭЛЫ СТИЛ: КАЛЕЙДОСКОП". 2-я серия.
17.20 Преступление в стиле „модерн": Джек-потрошитель.
17.55 Фильм недели. Эдди Мерфи в комедии „ЧОКНУТЫЙ ПРОФЕССОР" (США).
20.00 „Намедни" с Леонидом Парфеновым.
21.30 Премьера. Анжелина Джоли и Дензел Вашингтон в детективе „ВЛАСТЬ СТРАХА" (США).

Телеканал „Лад"

8.05 Мультиклуб.
9.00 „Не зевай!" Телеканал для детей.
9.40 „Мир вашему дому". Духовная беседа.
9.50 Экран индийского кино. Мелодрама „Любовь превыше всего". 2-я серия.
11.05 „Сад мечты". Передача для дачников.
11.35 „Кошкин дом", „Пастушка и трубочист". Мультфильмы.
12.30 Мультсериал „Тристан и Изольда — забытая легенда" (Международный Французский Канал).
12.55 Приключенческий фильм по роману Ж.Верна „Пятнадцатилетний капитан" („Союздетфильм").
14.15 Познавательный сериал „Всадники из преданий" (Международный Французский Канал).
14.40 „Бюро находок". Иронические зарисовки.
15.10 „Свет далёкой звезды. Эдуард Мицуль". Авторская программа Александра Домарацкого.
15.35 Документальный сериал „Художники" (Международный Французский Канал).
16.00 Сериал „Адвокатская контора" (Международный Французский Канал). 3-я серия.
16.55 „Мгновение вечности". Исторические расследования.
17.15 Площадь искусств. „Любите ли вы театр..." Часть 4-я.
17.40 А.Миронов в музыкальной комедии режиссёра Л.Квинихидзе „Небесные ласточки" („Ленфильм"). 2-я серия.
18.45 Историческая мелодрама режиссёра В.Рубинчика „Могила льва" („Беларусьфильм").
20:00 Новости (Гродно)
20.10 Телебарометр. Прогноз погоды.
20.25 М.Жаров и Л.Целиковская в худ. фильме „Воздушный извозчик" („Ленфильм", Алма -Ата).
21.40 Классика мирового кино. Н.Манфреди в трагикомедии „Отвратительные, грязные, злые" (Италия). 2-я серия.

TVP 1

07:30 Moda na sukces; serial
07:50 Europa bez miedzy
08:35 Papirus
09:05 W cztery oczy
09:35 W świecie mitów; serial
10:25 Lippy & Messy
10:30 Teleranek
11:00 Gamebox
11:30 Od przedszkola do Opola
12:05 Myślisz o kimś?
12:25 Przyjaciele
13:00 Anioł Pański
13:25 Tydzień
14:00 Wiadomości
14:10 Co Pani na to?
14:45 Studio sport
17:00 Czas na dokument
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:35 Śmiechu warte
19:00 Lokatorzy; serial
19:30 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Tak czy nie?
21:15 Tak czy nie?; serial
22:20 Spełniamy marzenia
22:50 Czas na dokument
23:15 Losowanie audiotele
23:25 Leon zawodowiec; film fab.
01:15 Uczta kinomana; film fab.

TVP 2

08:00 Film dla niesłyszących
08:55 Słowo na niedzielę
09:00 M jak miłość; serial
09:55 Nie tylko dla komandosów
10:20 Serce za serce
11:30 Podróże w czasie i przestrzeni
12:25 Podróże kulinarne
13:00 Film fab.
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Szansa na sukces
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Święta wojna; serial
18:30 7 dni świat
19:00 Program lokalny
19:30 Panorama
19:56 Pogoda
20:05 A mury runą
21:00 Teraz Wiktor
22:00 Tylko tato; telenowela
22:30 Smaki ciemności
23:00 Panorama
23:20 Sport-telegram
23:28 Pogoda
23:35 Cafe Kultura
00:20 Studio Teatralne Dwójki
01:30 Kogut; dramat psych.

Polonia

08:55 Folkogranie
09:25 M jak miłość; serial
10:10 Słowo na niedzielę
10:15 Z kapitańskiego salonu
10:30 Zemsta w Odrzykoniu
10:55 Książki z górnej półki
11:05 Do góry nogami
11:30 Zaproszenie
11:50 Słowem i kreską
12:05 Złotopolscy; telenowela
13:00 Anioł Pański
13:20 Niedzielne muzykowanie
14:00 Transmisja Mszy Świętej
15:25 Zaklęty dwór; serial
16:20 Od arii do piosenki
17:05 Biografie
17:40 Reportaż
18:00 Teleexpress
18:20 Sportowy Express
18:25 Dziennik telewizyjny
18:40 M jak miłość; serial
19:25 Salon Lwowski
19:40 Zaproszenie
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
21:00 Pogoda
21:05 Na zdrowie
21:45 Goryl, czyli ostatnie zadanie; komedia
22:35 Bezludna wyspa
23:20 Rozpacz szpiega
00:10 Widzieć daleko, widzieć wysoko
00:35 Panorama
00:55 Sport-telegram
00:58 Pogoda
01:10 M jak miłość; serial
02:00 Zemsta w Odrzykoniu
02:30 Wiadomości
02:49 Sport
02:57 Pogoda
03:00 Na zdrowie
03:40 Biografie
04:15 reportaż
04:35 Zaproszenie
04:55 Zaklęty dwór; serial
05:50 Słowem i kreską
06:05 Ludzie listy piszą
06:40 Z kapitańskiego salonu

Polsat

07:00 Mop Man
08:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
08:30 Magazyn redakcji programów religijnych
09:00 Lochy i smoki
09:30 Piesek Poochini
10:00 Hugo
10.30 Poplista
11:25 Słoneczny patrol - serial
12:35 Klan urwisów - komedia
14:40 Nędznicy 3 - dramat
16:45 Informacje
17:00 Prognoza pogody
17:05 Buffy, postrach wampirów - serial
18:00 Z kamerą wśród ludzi
18:55 Rodzina zastępcza - serial
19:30 Informacje
19:50 Sport
20:00 Prognoza pogody
20:05 Uwaga hotel
21:05 Idol
22:40 24 godziny - serial
23:35 Idol - wyniki
23:55 Kuba Wojewódzki
01:00 Niezła sztuka
01:20 Magazyn sportowy

Białystok

07:50 Przygód kilka wróbla Ćwirka
08:00 Film anim.
08:25 Książka dla dzieci
08:30 Kurier
08:40 Prognoza pogody
08:45 Obiektyw
09:30 Kurier
09:45Telemagazyn
10:00 Teleplotki
10:30 Kurier
10:40 Prognoza pogody
10:45 Gwiazdy Hollywoodu - serial
11:10 Szpital Holby City - serial
12:00 Witaj, to my
12:30 Kurier
12:40 Prognoza pogody
12:45 Telemagazyn
13:00 Telemotorsport
13:30 Kurier
13:40 Prognoza pogody
13:45 Telemagazyn
14:30 Kurier
14:45 Prognoza pogody
14:50 Sport
15:00 Telemagazyn
15:30 Kurier
15:35 Odcienie sukcesu
16:00 Sprawa na dziś
16:30 Kurier
16:45 Telemagazyn
17:30 Kurier
17:45 Teleturniej
18:15 To jest temat
18:30 Kurier
18:35 Teleplotki
19:00 Obiektyw
19:30 Kurier
19:35 Regiony kultury
19:50 Czterdziestolatek - serial
20:45 Telemagazyn
21:10 Informacje sportowe
21:30 Kurier
21:45 Pogoda
21:55 Od niedzieli do niedzieli
22:30 Kurier
22:40 Prognoza pogody
22:45 Obiektyw
23:30 Kurier
23:45 Kurier sportowy
00:00 Studio pogoda
00:05 Telekurier - nocą
01:00 Kino nocne

Do Ciebie, Ojcze!

Wspomnienia z pielgrzymki do Rzymu

W drugiej połowie października prawie 500 osób z Białorusi wyruszyło w pielgrzymkę do Rzymu, aby uczestniczyć w obchodach jubileuszu pontyfikatu Ojca Świętego.

O wyjeździe wspomina Stanisław Steckiewicz, dyrektor Grodzieńskiego Biura Podróży: - Program pielgrzymki był opracowany przez Grodzieńskie Biuro Podróży oraz uzgodniony z Episkopatem Białorusi. Trwała ona od 12 do 22 października. Po mszy św. w grodzieńskiej katedrze pielgrzymi mińsko-mohylewskiej, pińskiej i grodzieńskiej diecezji wyruszyli w drogę.

Przejechaliśmy przez całą Polskę zatrzymując się tylko w Tychach, gdzie byliśmy ciepło przyjęci i zobaczyliśmy nowoczesny kościół. Nocowaliśmy w hotelu na granicy czesko-austryjackiej. Dalej wyruszyliśmy do Wiednia, gdzie dużo zobaczyliśmy i dowiedzieliśmy się, ponieważ w każdym autokarze był pilot-przewodnik.

Po zwiedzaniu Wiednia pojechaliśmy do Asyżu. Górską drogą przez Alpy jechaliśmy noc. W Asyżu w bazylice Św. Franciszka wzięliśmy udział we mszy św. dla całej grupy z Białorusi.

Wieczorem byliśmy w okolicach Rzymu, w miejscowości Fudżi, gdzie mieliśmy noclegi i posiłki.

16 października uczestniczyliśmy w spotkaniu z Ojcem Świętym. Przyjął nas w auli papieskiej, po audiencji zwiedzaliśmy Rzym: bazylikę Św. Piotra, Most Aniołów, Panteon, Koloseum i in. Następnego dnia pojechaliśmy do Monte Cassino, gdzie do nas dołączyła grupa Polonii amerykańskiej z Chicago oraz grupy polskie z diecezji olsztyńskiej. Razem uczestniczyliśmy we mszy św. na cmentarzu, której przewodniczył biskup Antoni Dziemianko.

Pojechaliśmy także na parę godzin nad morze i, chociaż była jesień, nie przeszkodziło to niektórym w kąpieli.

18 października zwiedzaliśmy Rzym: katakumby Św. Keliksta, bazylikę Św. Pawła, Św. Jana na Loteranie, bazylikę Matki Boskiej Śnieżnej. W kościele Matki Boskiej Nieustającej Pomocy uczestniczyliśmy we mszy św. pod przewodnictwem Aleksandra Kaszkiewicza, który do nas dołączył. 19 października uczestniczyliśmy we mszy beatyfikacyjnej Matki Teresy z Kalkuty, Plac Św. Piotra i wszystko za nim było wypełnione przez tłumy pielgrzymów.

Grupa z Grodna

Wieczorem na Placu Św. Piotra oglądaliśmy przez pół godziny sztuczne ognie z okazji beatyfikacji, grała muzyka kameralna. Potem zapaliło się światło w oknie mieszkania Ojca Świętego, które otworzyło się i papież przywitał nas i pobłogosławił, a wszyscy cieszyli się i nie chcieli rozchodić się. W końcu Ojciec Święty powiedział: *„To idźcie już spać”*. Dopiero po tych słowach wszyscy zaczęli rozchodzić się.

Byliśmy w Wenecji, gdzie pływaliśmy statkami, chociaż pogoda była nie najlepsza, ale zobaczyliśmy to przepiękne miasto, w bazylice Św. Marka uczesniczyliśmy we mszy św. Wracając odwiedziliśmy Częstochowę.

Jaki nastrój panował wśród pielgrzymów?

- Panowała jedność i nie było nieporozumień, wszyscy byli życzliwi jeden wobec drugiego, a wiek pielgrzymów wahał się od 19 do prawie 80 lat. Jechaliśmy z główną ważną intencją: pomodlić się za Ojca Św., za jego zdrowie, żeby więcej otrzymał łask Bożych, żeby dalej mógł sprawować posługę papieską jako nasz rodak, Polak

Bardzo dużo zwiedzaliśmy, z Bożą pomocą wszyscy wytrwali — i starsi, i młodsi. Wszyscy byli zadowoleni z wyjazdu.

Monte Cassino. Klasztor oo. dominikanów

Czy Pan dyrektor planuje organizowanie podobnych pielgrzymek w przyszłości?

- Myślę, że tak. W następnym roku mamy zamiar zorganizować pielgrzymkę do Fatimy przez Paryż, a także potem do Lourdes, La Salette — na 14-15 dni na przełomie maja-czerwca.

Do Rzymu wyjazd zorganizujemy, jeżeli będą chętni. W tym roku zorganizowaliśmy 2 wyjazdy do Rzymu: w kwietniu i październiku.

W organizowaniu ostatniego wyjazdu dużo pomogli: wikariusz generalny diecezji mińsko-mohylewskiej ks. Edmund, proboszcz katedry mińskiej ks. Antoni i jego współpracownicy Anna i Walentyna, ks. Henryk z nuncjatury apostolskiej, pilot Andrzej Bocianowski z Białegostoku — wszystkim im serdecznie dziękuję.

Organizuje takie pielgrzymki, ponieważ mam jakieś pragnienie zorganizowania podobnych wyjazdów. Nie mogę tego wytłumaczyć. Jest w tym coś bardzo ważnego dla duszy, kiedy czujesz, że robisz coś, aby ludzie dążyli do Boga. Za każdym razem jest to robione z większym entuzjazmem i chęcią. Nie stałoby się to realne, gdybym nie był człowiekiem wierzącym. Z każdej pielgrzymki wynoszę coś nowego, a wkładam wszystko co mogę, aby te wyjazdy były jak najbardziej owocne dla naszych pielgrzymów.

Rozmawiała
Tatiana ZALESKA

Msza św. na Monte Cassino

WATYKAN

W oczekiwaniu

Obfitych duchowych owoców podczas przygotowań do Bożego Narodzenia życzył rodakom Jan Paweł II. Papież spotkał się z sześciowa tysiącami pielgrzymów z całego świata na audiencji generalnej w Watykanie.

— Jesteśmy w pierwszym tygodniu adwentu. Jest to czas pełnego nadziei oczekiwania na przyjście Syna Bożego w tajemnicy Bożego Narodzenia i na ostateczne przyjście w chwale — powiedział papież po polsku, zwracając się do pielgrzymów z Polski. Zalecił, aby *„przygotowywać się na spotkanie z Synem Bożym przez udział w sakramentach, modlitwę i godne życie”. — Niech ten adwent przyniesie wszystkim obfite owoce duchowe* — zakończył Ojciec Święty.

Katecheza, którą papież wygłosił w języku włoskim, streszczona została następnie w innych językach przez duchownych z watykańskiego sekretariatu stanu. Poświęcona była nauce płynącej z Psalmu 114, który nawiązuje do historii wyprowadzenia Izraela z Egiptu.

Podczas audiencji prywatnej dla duchownych islamskich z Iranu, ale także dla innych uczestników dyskusji zorganizowanej przez Radę ds. Dialogu Międzywyznaniowego, papież apelował, by nie używać imienia Boga dla usprawiedliwienia terroryzmu.

WIADOMOŚCI/AD

POEZJA CZYTELNIKÓW

Historia kościoła w Przełomie

Ksiądz Stanisław Gawlik, 2 listopada 1991r.

Na pograniczu Litwy
Przyrody cudnej łonie
Zjawiła się Matka Boska
Do dziś w znanym Przełomie.
Jak mówi historia, nasi przodkowie
Tam Matkę Boską widzieli,
Nad cichą wodą, na drzewie klonowym
I przyszłym pokoleniom to przekazali.
O jakiej porze, nam nie wiadomo
I w którym było to roku,
Po dziś dzień kryją archiwa w Wilnie
I w mieście Białymstoku.
I dalej mówi do nas historia,
Że Matka Boska tron Sobie obrała
Nad brzegiem Niemna, w uroczym Przełomie
Świątynię budować kazała.
I zbudowała ludność miejscowa
Drewniany kościółek nowy,
By Matka Boska miała przytułek,
Nie stała na drzewie klonowym.
Dzwon z wieży wołał, echo płynęło,
Nad krajem porannej rosy.
Tłumy narodu szły do kościoła,
By modły swe posłać w niebiosa.
Z kościoła płynęły łaski rozliczne,
Szczęśliwa była ludność okoliczna,
Aż nastąpiły czasy tak trudne -
Kościół opanował naród obłudny.
Na ziemię naszą wrogowie przybyli,
Turcy bezbożni kościół spalili.
Później ludzie nowy zbudowali
I Matce Bożej go podarowali.
Znowu przybyli inni wrogowie,
Kościół spalili szwedzcy synowie.
Szwedzi okrutni kościół palili,
A Matka Boża łzy lała.
Do gorzkiej ruiny go poniszczyli
Pożogi zgasić łez było mało.
Ale przełomski kraj tak ukochała,
Że go opuścić nie mogła,
Na wzgórzu świątynię budować wołała
Ludności miejscowej pomogła.
I równo w 1915 roku
Szedł lud do pracy, przysparzając kroku,
By wznieść świątynię dla Bożej Chwały
Otuchy sobie i sił dodawały.
A gdy świątynia była ukończona
I Matkę Boską w niej umieszczono,
Szedł ludek Boży stary i mały
U Jej ołtarzy hołd Jej składał.
Niestety! W roku 1971
Czas ateizmu zbrojony
Ciężko pokrzywdził Boga i ludzi
Zburzył świątynię w Przełomie.
Ale w 1990 roku
W Dniu Niepokalanie Poczętej,
By odbudować pamiątkę kościoła
Decyzja została podjęta.
Tylko do tego stał się przyczyną
Ksiądz misjonarz, syn klarytynów
Czcigodni ojcowie, księża klarytyni,
Pan Jezus na Was czeka w przełomskiej pustyni.
Przez długie lata Jezus na Was czeka,
By ową pustynię wzięli w opiekę,
My za to dziękować będziemy serdecznie,
A kościół w Przełomie niech żyje wiecznie.
Niechaj pieśń opiewa, niech dzwony biją
Echo nad wodą się niesie
Po górach, dolinach: „Ave, Maria”
Rozlega się tam, w przełomskim lesie.

Zofia JASIEŃCZUK

Rzym. Włochy

U wrót Sahary

Mimo 13-sekundowego trzęsienia ziemi, które w połowie ubiegłego wieku obróciło Agadir w zgliszcza, miasto potrafi zaskoczyć dziś nawet wybrednego obieżyświata

Tę kilkusettysięczną turystyczną Oazę bez cienia przesady nazwać można Marokańską Riwierą. Riwierą przez duże „R", bo do utrzymanej na najwyższym poziomie bazy turystycznej dodać możemy i miejscowy afrykański koloryt.

Jak donoszą historyczne druki na terenach obecnego Agadiru, już w XVI w. zagościli tu Portugalczycy. To oni przekształcili małą rybacką wioskę w osadę handlową. Jak się okazało zbytecznie. Pod koniec stulecia miasto zajęli bowiem wojownicy Berberowie, czy też jak kto woli, Berberyjsko-Arabska mieszanka etniczna. Z tego właśnie okresu (XVI w.) pochodzi zewsząd widoczna twierdza zwana Kasbą - stanowi dziś najważniejszy zabytek regionu. Rozpostarta na okalających miasto wzgórzach łączy przeszłość z teraźniejszością, a co równie ważne stanowi doskonały punkt widokowy. Stamtąd właśnie podziwiać możemy Agadir w pełnej krasie, a przy dobrej pogodzie nawet jedną z wysp Kanaryjskich. Naszej uwadze nie umkną i zbocza Atlasu gdzieniegdzie oblepione glinianymi domkami. Twierdza od zarania dziejów związana była z handlem. Mimo wysokiego górskiego usytuowania tam właśnie dostarczano przybyłe drogą morską towary. Cło już przed wiekami miało wszak swoje prawa. I dziś komercyjny charakter budowli nie zanika — a to za sprawą nachalnych handlarzy czyhających na swe turystyczne ofiary. Ofertę przyznać trzeba mają szeroką — od podrabianego ordynarnie srebra do zdjęcia... z kozą. Ku perle agadirskich atrakcji

Agadir

powiedzie nas każde biuro podróży (autokarowa wycieczka). Dla lubiących wypady na własną rękę też znajdzie się wyjście. Twierdzę przy odrobinie samozaparcia można zdobyć pieszo — przemierzając serpentynowe drogi w rytm radosnych wielbłądzich ryków. My w przeciwieństwie do jednogarbnych powinniśmy jednak zachować powagę, bo podtwierdzowy napis *„Allach, Król, Ojczyzna"* nawet niewiernych zobowiązuje. A gdzie potem skierować swe turystyczne, spragnione egzotyki stopy. Na pewno na Suk — czyli znany ze wszystkich krajów tego kręgu kulturowego bazar. Otoczony z lekka przeżartymi zębami, a gdzieniegdzie i kłami czasu murami, nie stwarza niestety zbyt orientalnego wrażenia. Atmosfera zwykłego bazaru podkoloryzowana jedynie częściowo egzotyczno-pamiątkarskim asortymentem średnio przemawia do wyobraźni. Mimo, że wszystkie oczekiwania tyczące orientalnego handlu nie będą na Suku spełnione, odwiedzić go warto. Krzątanina arabskich straganiarzy podparta wszechobecnym duchem natarczywego targowania się o każdą dirhamową monetę w jakiś sposób jest dla nas ciekawa. Co bywalsi w krajach Bliskiego Wschodu wiedzą jednak, że ile byśmy z ceny nie zbili i tak przepłaciliśmy. Tyczy to (poza stało cenowym marketem Suma) wszystkich rozsianych po całym mieście sklepików pamiątkarskich. Zmęczeni nużącymi zakupami w Suku-molochu z chęcią udamy się pewnie na łagodzone morską bryzą tereny portowe. Przechadzając się między rybnymi halami i na naszych oczach budowanymi prawie ręcznie statkami (np. z eukaliptusa i tui) pamiętajmy, że pierwsi byli tu Holendrzy. To oni już w XVII w. zbudowali port agadirski. Ciekawe, czy przy przekraczaniu jego progów też musieli się legitymować (wymóg nie dotyczy grup zorganizowanych). Będąc w porcie możemy rzucić okiem na pobliskie wzgórza. Tam uwieszone są tzw. Marabuty. Słowo to oznacza świętego uzdrawiacza — w Agadirze jednak tyczy potocznie i jego grobowca. Murowana kopuła-mogiła jest niekiedy celem wędrówek Marokańczyków, którzy obcując ze szczątkami Marabuta liczą na poprawę losu, bądź choćby tylko proroczą wskazówkę od Allacha. Kiedy opary portowych sardynek zaczną już z lekka drażnić nasze europejskie nosy, to znak, że czas na dzielnicę francuską. Luksusowe wille malowniczo wtapiają się w tryskające zielenią ogrody. To tu — jak nazwa wskazuje — mieszkali dawni kolonizatorzy i długoletni władcy Magrebu. I dziś spotkać można w Agadirze Francuzów urodzonych na marokańskiej ziemi, ale przypadki te do częstych nie należą. Kultura francuska na trwałe odcisnęła jednak ślad na tych terenach. Język Balzaka w stosunku do oficjalnego arabskiego jest właściwie równorzędnym. Wszystkie napisy w Maroku są dwujęzyczne. Dzieci agadirskiej nomenklatury przerabiają nawet program pochodzący znad Sekwany. Paradoksalnie z naszego turystycznego punktu widzenia ma to i złe strony. Przyzwyczajeni do jednego europejskiego języka Marokańczycy nie mówią słowa — no może dwóch słów po angielsku. Nie dotyczy to obsługi turystycznej chciałoby się dodać, lecz dodać niestety się nie da. Niewątpliwą atrakcją będzie w Agadirze największy w Południowym Maroku sklep z dywanami (Palais Dusud). Pokazowe wyrabianie ich na oczach klientów zadziwia mniej niż ilość asortymentu. Dywany sprowadzane nawet z najbardziej odległych wiosek berberyjskich układają się w iście muzealno-etnograficzną mozaikę. Klienci i tu częstowani są darmową herbatą miętową. Sprytny arabski sprzedawca wie jednak co robi. Nawet 1000 gratisowych poczęstunków zwróci się z nawiązką przy sprzedaży choćby jednego dywanu (mały może kosztować i 200 dolarów — w cenie zawiera się jednak dowóz, a nawet torba foliowa!). Komercyjnego podejścia do turysty po pewnym czasie będziemy mieć pewnie dosyć. Wówczas udajmy się do ptasiarni, gdzie wreszcie za sprawą skrzydlatych stworów usłyszymy coś innego, niż ceny. By skrzydlaci przyjaciele nie byli zbyt faworyzowani wstąpmy też do prowizorycznego ZOO tuż przy oceanie. Stąd już tylko krok na wyśmienitą afrykańska plażę. I pod tym względem Agadir nie ma się czego wstydzić. Kilometrowe połacie złotego piasku otoczone są tonącą w cieniu palm promenadą. Wzdłuż niej wyrosły dziesiątki przytulnych tanich restauracji. To tu najczęściej dostrzec można mercedesy miejscowej elity.

Przyplażowy serwis nie równoważy jednak natręctwa marokańskich plażowych „akwizytorów", a raczej speców od marketingu bardzo bezpośredniego. Ci nawet rozleniwionemu opalaniem turyście będą chcieli wcisnąć kolejną tandetę. I na to jest jednak rada. Jeśli zasobność portfela pozwoli otworem stoją plaże płatne. Parę dolarów i błogie niczym nie zakłócone leżakowanie (bo w cenie i leżak mamy!) należy do naszych rozgrzanych ciał. O plażowe akcesoria martwić się nie trzeba. Sklepy zaopatrzą nas we wszystko za stałą, a przeto rozsądną cenę. Gdy słońce w końcu zastrajkuje udajmy się na mały spacer (zimą odziani już w sweter, bo wieczory i ranki uraczą nas pogodą najwyżej jesienną). Zobaczymy wówczas młodzież ochoczo grającą w piłkę nożną i gromadzącą się na głównym placu Agadiru (nie zabudowanym na pamiątkę ofiar trzęsienia ziemi). Małolaty są tu silnie skontrastowane (od... rasowych muzułmanek po obejmujące się pary...) Różnice w podejściu do tradycyjnego stroju nie są domeną tylko nastolatków.

W każdej grupie wiekowej spotkamy egzotycznie odzianych „tradycjonalistów", a brudna, owinięta sandałem pięta nie raz kontrastować będzie z firmowym adidasowskim kamaszem. Spacerując po Agadirze uważajmy pod nogi. O wpadnięcie pod auto (najczęściej stare, francuskie) nie trudno. Marokańczycy do przepisów ruchu drogowego podejście mają bowiem swoiste (stąd duża liczba policjantów regulujących ruchem). Nie pomaga nawet wysiłek instruktorów przygotowujących przyszłych mistrzów kierownicy, a nawet... dwóch kierownic. Tak, obieżyświaty! Szkoleniowy samochód w Maroku — źródło śmiechu dla zagranicznego obserwatora ma dwie kierownice! (jedna dla instruktora) Jak to ma działać, wie chyba tylko Allach.

My, na szczęście, wypożyczając samochód kierownicę będziemy mieć jedną. „Rent a car" — ten napis powita nas na każdym niemal kroku. Koszty są różne w zależności od wliczonego pakietu ubezpieczenia. W razie stłuczki pamiętajmy, że z policjantem możemy negocjować wysokość mandatu. Jest to w Agadirze tak oczywiste jak powszechna obecność powszechnie szanowanych żebraków. Ponoć nawet, a może przede wszystkim turystom wspomóc ich też wypada. To, że nie mamy akurat dirhamów wymówki nie stanowi. Każdy z licznych w Agadirze banków i jeszcze liczniejszych hoteli (stanowiących oddzielną turystyczną dzielnicę) wymieni nam dewizy po jednolitym kursie 10 dirhamów — 1 dolar. Oczywiście, pod warunkiem, że nasze banknoty nie są 100 dolarówkami z początku lat 90. Afera z falsyfikatami tych właśnie „roczników" doprowadziła do rozwiązania skrajnego — tylko jeden bank w Agadirze rzuci na nie łaskawym okiem. Co miasto oferuje nocą? Tętniące rozrywkowe życie w knajpach, kasynach i dyskotekach (pełnych miejscowych cór Koryntu). Możemy też skusić się na późną wizytę w McDonaldsie czy Pizza Hut. Po nocnej zabawie za 20 dirhamów (2 dolary) wracamy taksówką do hotelu, (w ciągu dnia taryfa jest 2 razy niższa). Nawet w okalającej Suk dzielnicy marokańskiej, w którą choć na godzinkę zanurzyć się warto. Tam nie spotkamy roju przyhotelowych napiwkobiorców i naciągaczy (uważać na każdą próbę zawarcia „bezinteresownej" znajomości). Znajdziemy za to kolejny meczet i kościół katolicki z polskimi tekstami modlitw. Snobom polecić z kolei wypada luksusowe kluby tenisa i pola golfowe.

Po zakosztowaniu atmosfery tej kosmopolityczno-orientalnej mieszanki zechcemy zapewne podzielić się wrażeniami z pozostawioną w kraju rodziną. Nic prostszego. Za 7 dirhamów wysyłamy agadirską widokówkę lub ucinamy sobie sporo droższą telefoniczną pogawędkę. Na tzw. „telebutik" natkniemy się wszędzie (są tańsze niż rozmowy z hotelu). Telefonom komórkowym ufajmy nie do końca. Są dni, gdy Allach odbiera im mowę. Żegnając się z agadirskim kurortem nostalgicznie przejedźmy się specjalnym turystycznym tramwaikiem. Półgodzinny — 15 dirhamowy kurs po mieście ugruntuje nasze miłe — afrykańskie wspomnienia. Jeśli nie przedłużymy pobyt o liczne wycieczki fakultatywne. Marakesz, góry Atlas, wioska Berberów i wielbłądzia czy morska wyprawa — wszystko w zasięgu naszego portfela. Nie na darmo Agadir traktowany jest jako baza wypadowa do wszystkich co ciekawszych zakątków Maroka. Jeśli poza agadirskie wojaże nas nie pociągają, a samo miasto tajemnic przed nami wydaje się już nie mieć, pomyślmy o małym ekranie. Tylko na przycisk hotelowego pilota czekają trzy programy telewizji... polskiej. Czekając na poranny samolot budzenia w Agadirze zamawiać nie trzeba. O 5.00 rano obudzi nas donośny śpiew Muezima.

Piotr KARPIŃSKI,
fot. autora

KALENDARIUM

50 lat okupacji

ciąg dalszy z nr. 48

1952.03.31 — List prymasa Polski do Bieruta w obronie zakonnych zakładów opiekuńczych. Kontynuując antykościelną politykę, władze likwidują część niższych seminariów duchownych i odbierają zakonom budynki.

1952.11.18 — Ogłoszenie wyroku w sprawie Kazimierza Moczarskiego i jego towarzyszy z AK. Główny oskarżony skazany został na karę śmierci za rzekomą współpracę z Gestapo. Nieugięcie nie przyznawał się do winy, mimo zastosowania wobec niego 49 rodzajów tortur. Dożył rehabilitacji (jedyny wypadek wznowienia procesu „akowskiego").

1952.12.02 — Aresztowanie 5 księży w Krakowie pod zarzutem szpiegostwa (w tym kanclerza kurii metropolitalnej).

1952.12.15 — Aresztowanie w Krakowie ks. arcybiskupa E. Baziaka.

1952.12.22 — Po latach milczenia Zachodu Specjalna Komisja powołana przez Izbę Reprezentantów Stanów Zjednoczonych uznaje ZSRR winnym zbrodni katyńskiej!

1952.12.23— Ks. prymas Stefan Wyszyński nie dostaje pozwolenia na wyjazd do Rzymu, gdzie miał otrzymać kapelusz kardynalski.

1953.01.03 — Reforma cen i płac w Polsce. Jej istotę oddaje najlepiej tzw. „proroctwo Wernyhory" (*"Wyzwoleni z pańskich knutów, bez koszuli i bez butów, z ruskim ludem całą kupą, będziem świecić gołą d...ą").*

1953.02.09 — Dekret o obsadzaniu duchownych stanowisk kościelnych. Ordynariusze i sufragani mieli ślubować "wierność PRL".

1953.02.24 — Zamordowanie przez UB gen. Emila Fieldorfa, b. szefa K. EDYWU. Skazany za "współpracę z Niemcami", przebywał w więzieniu mokotowskim.

1953.03.05 — Śmierć Stalina. Niektórzy wtedy w Polsce popłakali się serdecznie.

1953.03.08 — Ostatni numer "Tygodnika Powszechnego" 1. Pretekstem do późniejszego przejęcia pisma przez PAX stało się nie zamieszczenie tekstu poświęconego pamięci Stalina.

1953.03.12 — Śmierć w więzieniu w Moskwie Delegata Rządu na Kraj, inż. Stanisława Jankowskiego (skazany w słynnym procesie 16).

1953.04.24 — Brawurowa ucieczka MIG-iem por. F. Jareckiego na Bornholm. Meldunek dla gen. Andersa (pierwszy MIG dla NATO w idealnym stanie).

1953.05.08 — Protest Kościoła przeciw nadużyciom władzy i łamaniem porozumień. Ks. Prymas na procesji Bożego Ciała mówi: "Non possumus" (*"Uczymy, że należy oddać, co jest Cezara — Cezarowi, a co Bożego — Bogu. Ale gdy Cezar siada na ołtarzu, to mówimy krótko: nie wolno!"*).

1953.09.14 — Rozpoczęcie pokazowego procesu biskupa kieleckiego ks. Czesława Kaczmarka przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie, oskarżonego o działalność dywersyjno-szpiegowską.

1953.09.21 — Wyrok w procesie grupy ks. biskupa Czesława Kaczmarka. Główny oskarżony otrzymuje 12 lat więzienia, pozostali 5-10 lat.

1953.09.25 — Aresztowanie prymasa ks. Stefana Wyszyńskiego, który odmówił potępienia biskupa ks. Kaczmarka i wystosował w tej sprawie protest do władz.

1954.12.08 — Rozwiązanie Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego po rewelacjach płk. Światło nadawanych przez "Wolną Europę" (czekiści też często zmieniali nazwę).

1956.02.25 — Tajny referat Chruszczowa: "O kulcie jednostki i jego następstwach". W Polsce szeroko kolportowany, wywołał żądania ukarania rodzimych stalinowców.

1956.03.12 — Śmierć B. Bieruta w Moskwie (prawdopodobnie przy "braterskiej pomocy").

cdn.

Kwartalnik Stowarzyszenia "Łagierników" Żołnierzy AK

Idealna symbioza

Plon wielkiego wykopu

Podczas zwiedzania tej wystawy archeologicznej powracałem w myślach raz po raz do zagadnień współczesności.

Chyba wielka fascynacja zdobyczą techniki — elektronika, kosmos, Internet — powoli ustępuje rozważaniom i ocenom filozoficznym tych osiągnięć. Dobrze pamiętamy, jak wielkie projekty, które obiecały tak wiele, stawały się często porażką, katastrofą ekologiczną. Oczywiście progres wyznacza i będzie nadal wyznaczał przyszłość ludzkości, ale teraz chyba nadchodzi czas wielkiej rozwagi. I jaskrawym przykładem tego była ta unikatowa wystawa: „Gazociąg pełen skarbów archeologicznych" w Narodowym Muzeum Historii i Kultury Białorusi zorganizowana przez Instytut Polski w ramach Jesieni z Polską Kulturą.

Dzban z brązu, II-III w. Kowalewko

W związku z budową gazociągu "Jamał-Europa" polscy archeolodzy otrzymali wielką szansę na przeprowadzenie badań wykopaliskowych na terytorium kraju. Wielki zapał pozostałby tylko marzeniem, gdyby nie firma EuRoPolGaz SA., która jest inwestorem i właścicielem polskiego odcinka gazociągu. Otóż ta firma podpisała z naukowcami znamienny dokument, w którym były takie założenia:

a. inwestor sfinansuje wszelkie niezbędne działania konserwatorskie,

b. zbadane zostanie każde stanowisko archeologiczne wchodzące w kolizję z gazociągiem,

c. uzyskane wyniki badań będą w pełni opracowane, pozyskane zbiory zabytków zostaną trwale zabezpieczone, a najcenniejsze z nich wyeksponowane.

Mając takie zapewnienia, polscy badacze przeszłości śmiało przystąpili do pracy na niespotykaną dotąd skalę, a ich przedsięwzięcie określono jako wielki narodowy projekt ratowniczy, chodzi oczywiście o zabytki, które przez długie wieki, nawet tysiąclecia, spoczywały w polskiej ziemi. W latach 1993-1994, na projektowanej trasie przyszłego gazociągu przeprowadzono powierzchowne badania archeologiczne, wyznaczono 724 stanowiska, które wróżyły ciekawe znaleziska.

Trzeba powiedzieć, że ten śmiały projekt realizowały wspólnie Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu (Instytut Prahistorii), Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Ośrodek Naukowo Konserwatorski Sp. z o.o. oraz kilka mniejszych firm prywatnych. W wyniku zostało zrobione to, co stało się dobrym przykładem dla naukowców innych państw, gdzie planowane są podobne projekty technologiczne. Odkryto 314 obozowisk osad mieszkalnych, domostw, obiektów gospodarczych — jam wędzarskich, pieców wapiennych i garncarskich, 28 cmentarzysk z setkami grobowców ciałopalnych oraz kilka rzadkich świątyń pogańskich i centrum odzyskania soli z solanek.

Szczątki księżnej II. Kowalewko

Uroczystość otwarcia tej wystawy była bardzo podniosła. Marek Gierlach, dyrektor Ośrodka Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego, wspaniale mówił o pracy ludzi, którzy odkrywają nam tajemnice dawno minionych czasów, dają nam tak wiele do namysłu o dziejach człowieka na naszych ziemiach. Wszystkie przedstawione na wystawie eksponaty są autentyczne, ale jest to tylko mała część tego, co znaleźli naukowcy podczas tego wielkiego wykopu. Teraz więcej wiemy o życiu, obyczajach i zajęciach dalekich przodków. Oto tylko kilka przykładów.

Już w drugiej połowie VI tysiąclecia p.n.e. pojawiły się na terenach nizin północnej części Europy Środkowej grupy kolonizatorów stosujących gospodarkę rolną i związany z nią osiadły tryb życia. Wiele przemawia za tym, że to byli pierwsi rolnicy. Przyszli z terenów dzisiejszych Czech, Chorwacji, Austrii, Słowacji w poszukiwaniu nowych ziem. A tu już byli tubylcy polujący na tury, jelenie, sarny, łowili ryby i zbierali orzechy laskowe. Różniło obie te społeczności prawie wszystko, od sposobu zdobywania pokarmu do społecznej roli kobiet i mężczyzn, wychowania dzieci i religie. Wszystko świadczy, że górą byli rolnicy (przybysze), bo to oni zdołali narzucić tubylcom swe wzorce kulturowe. Z drugiej zaś strony, to właśnie rozszerzenie areału posiewów pozbawiało myśliwych tradycyjnych terenów łowieckich. Jakby tam nie było, ale przybysze zamiast szałasów na leśnych polanach budują chaty, czasem bardzo duże. W Bożejewicach odkopano chatę o długości 40 m i szerokości 7-8 m wykonaną z drewna oblepionego gliną pomalowaną w kolorowe spirale i meandry. Cmentarzysko w Kowalewku nie było wcześniej znane archeologom. Tak się już zdarzyło, że właśnie przez ten teren przebiegła nitka gazociągu. Nasi przodkowie zmarłych grzebali dwojako: albo spalali ich, albo grzebali w trumnach z desek, rzadziej w wydrążanej kłodzie drewnianej. Groby były oznaczone na powierzchni pojedynczymi kamieniami, czasem potężnymi głazami specjalnie obciosanymi. Do grobów wkładano przedmioty, które należały do zmarłego za życia. W jednym z nich, który został nazwany grobem księżnej, znaleziono dużo biżuterii, rzeczy wykonanych ze złota. Naukowcy byli zaskoczeni, kiedy w jednym grobie odkryli kilka przedmiotów wykonanych na terenie Imperium Rzymskiego. Cmentarzysko Kowalewko można datować okresem od ok. połowy I wieku n.e. do ok. 220r. n.e.

Wystawa, która była bardzo serdecznie przyjęta w Mińsku przez naukowców i przedstawicieli środowisk twórczych, odbyła już niejedną podróż w Polsce i w wielu miastach Europy. We wrześniu 1998r. była prezentowana w Pałacu Europy w Strasburgu. Sekretarz Generalny Rady Europy wówczas powiedział, że *„wystawa symbolizuje idealną symbiozę wielkiej inwestycji tworzonej dla przyszłości z nauką, dzięki której ludzkość nie zapomina o swej historii i tożsamości kulturowej".*

W grudniu 1998r. na międzynarodowej konferencji archeologicznej w City University of New York, w USA, uznano harmonijną współpracę między polskimi archeologami a inwestorem — EuRoPolGaz SA. za unikatową w skali światowej i godną naśladowania.

- *Ta wystawa jest dla nas bardzo interesująca* — powiedział podczas jej otwarcia zastępca ministra kultury RB Walery Gedrojc. — *Polska spuścizna historyczna jest bardzo podobna do białoruskiej, oglądając te relikwie lepiej rozumiemy swoje. Nasze ustawodawstwo też zobowiązuje budowniczych do zabezpieczenia poprzednich wykopów. Ale w większości budowlani „zapominają" zaprosić naukowców.* Przedstawiciel Biełtransgazu musiał to przyznać, chociaż powiedział, że odkryte na trasie gazociągu „Jamał-Europa" szczątki żołnierzy poległych podczas ostatniej wojny były pochowane na nowo. Żadnych innych badań archeologicznych nie prowadzono. *"Cieszę się za polskich kolegów-naukowców i przedsiębiorców — i zarazem jest mi przykro, ponieważ nie uratowaliśmy żadnego swego pomnika. Niech ta wystawa stanie się dla nas przykładem"* — powiedział wzruszony Sergiusz Tarasow, kierownik działu archeologii Instytutu Historii AN RB.

Wystawa nie tylko odkryła białoruskim naukowcom nieznane dzieje współczesnej archeologii polskiej, możliwość i potrzebę współpracy z przedsiębiorcami, ale i pomogła nawiązać kontakty partnerskie. Dyrektor Muzeum Historii i Kultury Białorusi Piotr Chaćko powiedział, że teraz jest omawiana możliwość stażu jego pracowników w Muzeum Archeologicznym w Warszawie latem 2004r. A na prośbę polskich kolegów muzeum w Mińsku przygotowuje wystawę z wykopalisk na Białorusi, którą planuje pokazać w Polsce.

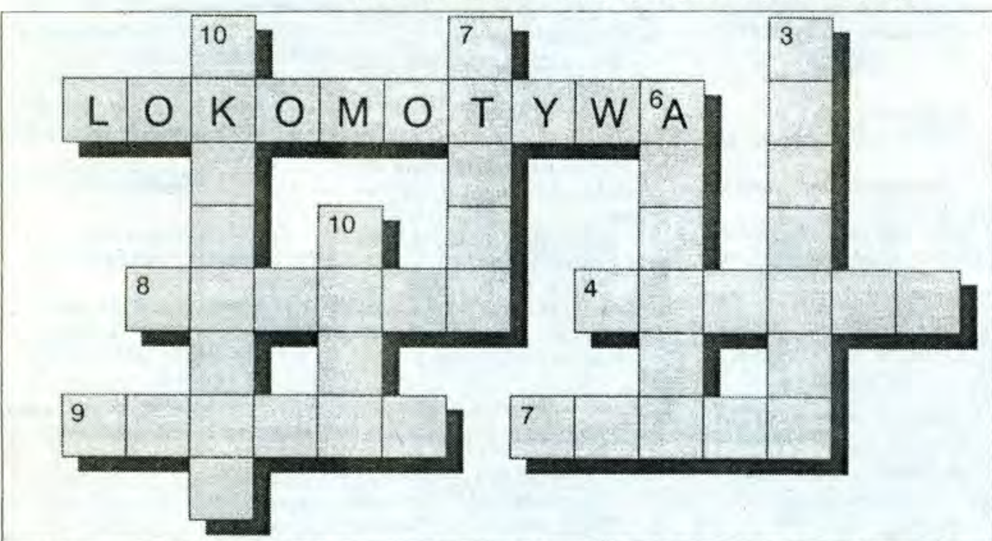
Ryszard JASIŃSKI

KĄCIK DZIECIĘCY

Znany wiersz

Pod diagramem widzicie fragment wiersza Juliana Tuwima „Lokomotywa" (jego tytuł wpisaliśmy już do odpowiednich kratek). Wolne miejsca diagramu uzupełnijcie nazwami rzeczy i osób przewożonych w pociągu. Przy każdym słowie wskazuje, w którym wagonie się one znajdują.

"Wagony do niej podoczepiali
Wielkie i ciężkie, z żelaza, stali,
I pełno ludzi w każdym wagonie,
A w jednym krowy, a w drugim konie,
A w trzecim siedzą same grubasy,
Siedzą i jedzą tłuste kiełbasy,
A czwarty wagon pełen bananów,
A w piątym stoi sześć fortepianów,
W szóstym armata o! jaka wielka!
Pod każdym kołem żelazna belka!
W siódmym dębowe stoły i szafy,
W ósmym słoń, niedźwiedź i dwie żyrafy,
W dziewiątym — same tuczone świnie,
W dziesiątym — kufry, paki i skrzynie."

Przysłowia na grudzień

Grudzień — ziemię grudzi, i izdebki studzi...

♦♦♦♦

Jak się grudzień zaczyna, taka będzie zima.

♦♦♦♦

Grudzień gdy łagodny wszędzie, cała zima dzieckiem będzie.

♦♦♦♦

Kiedy w grudniu przyjdzie zima — mróz na długo wiosnę wstrzyma.

♦♦♦♦

Gdyby kiedy w grudniu grzmiało, wiatrów byłoby niemało.

♦♦♦♦

Mroźny grudzień i wiele śniegu, mroźny roczek będzie w biegu.

♦♦♦♦

Święta Barbara (4 XII) po lodzie — Boże Narodzenie po wodzie.

♦♦♦♦

Na Mikołaja (6 XII) porzuć wóz, a zaprzęż sanie.

♦♦♦♦

Jaki Marcin (7 XII), taka zima.

Święty Mikołaj

Święty Mikołaj siwy staruszek
Co rok przychodzi do dzieci,
Schodzi tak cicho, prościutko z nieba
Nim pierwsza gwiazda zaświeci.

Ma wór na plecach, gruby kij w ręku
A w worze co za bogactwa!
Lalki i piłki, książki i łyżwy
Dla swego małego bractwa.

Święty Mikołaj zna wszystkie dzieci,
Przed nim się nic nie ukryje
Wie, które grzeczne, które posłuszne
i które chętnie się myją.

Tutaj na ziemi — jak zejdzie z nieba
Ma pracy ogromnie dużo,
Toteż aż sapie, ociera czoło,
Tak to się zmęczył podróżą!

Musi pamiętać o wszystkich dzieciach
Tych rozsypanych po świecie,
A dawniej myślał: „Ileż to chłopców?
Ile dziewczynek w powiecie?"

Dziś musi wiedzieć w jakim są kraju,
W jakim też hrabstwie, czy stanie?
Czy samolotem, lądem, czy morzem,
Jak to się do nich dostanie?

Dzieci go proszą: "Przyjdź do nas prędko
Opowiedz wszystko o kraju,
Czy śnieg już grubym leży całunem?
Czy ptaki zamilkły w gaju?

Czy Giewont białym iskrzy się śniegiem?
A Bałtyk lśni tak srebrzyście?
Czy wciąż na Planach jest tak zielono?
W Łazienkach czy spadły liście?

Nie chcemy lalek, łyżew, zabawek -
Opowiedz to wszystko właśnie,
Chociaż noc ciemna i pora spać już,
Nikt z nas na pewno nie zaśnie!"

Więc opowiada Siwy Staruszek...
Za oknem świt się już skrada...
I zamiast gwiazdy złotej na niebie
Srebrzysta łza mu spada.

Irena PACZOSKA

BAJKA NA DOBRANOC

Galaretka żółwia Żelka

Żółw Żelek cały dzień przygotowywał potrawy na żółwie przyjęcie. Piekł placki i ciasta, i ciasteczka, i inne smakołyki.

Jednak specjalnością Żelka była piramida z galaretki, którą właśnie niósł na talerzu.

Niestety, chwilę wcześniej, Żelek rzucił na podłogę skórkę banana i teraz zmierzał wprost na nią. Na szczęście jednak żółwie chodzą bardzo powoli i Żelek nie zdążył poślizgnąć się na skórce. Tylko galaretka na jedną krótką chwilkę tak się zatrzęsła, że omal nie spadła z talerza.

Hayden McALLISTER, Jane CARRUTH

Gratulacje

Z okazji urodzin
Alinie EJSMONT
moc najserdeczniejszych życzeń: szczęścia, dobrego zdrowia, pomyślności w pracy, powodzenia w życiu osobistym, słonecznych dni, spełnienia najskrytszych marzeń przesyłają

koleżanki Walentyna i Alicja

Kochana mamo i babciu
Romualdo KULIKOWSKA
właśnie obchodzisz swoje 80. urodziny, a my tak bardzo chcemy złożyć najpiękniejsze życzenia: sto lat życia, mnóstwo wiary, samych przyjemnych i spokojnych dni, aby każdy następny rok przynosił wszystko to, co w życiu najpiękniejsze: zdrowie, radość i szczęście. Życzymy Dnia Urodzin, który przyniesie to, co najlepsze — ciepłe uśmiechy, pogodne myśli i nadzwyczajne szczęście. Życzymy Dnia Urodzin tak miłego jak tylko miłym być może ten dzień — spędzony w otoczeniu pełnym miłości najbliższych

syn Romuald z rodziną

Z okazji urodzin
Józefowi PORZECKIEMU
życzymy kolejnych dni, miesięcy i lat pełnych miłości i radości, ciągłego uśmiechu na twarzy, jak również tego, żeby potrafił cieszyć się z życia w każdym jego momencie

koleżanki i koledzy z pracy

Z okazji jubileuszu
Antoniemu MARCINKIEWICZOWI
serdeczne życzenia: dobrego zdrowia, pogody ducha i wielu łask Bożych składają

Zarząd Główny ZPB, Zarząd Stowarzyszenia Żołnierzy AK oraz koleżanki i koledzy

---

Z okazji imienin
Czcigodnemu Księdzu Profesorowi
Andrzejowi RODZIEWICZOWI
składamy moc najserdeczniejszych życzeń: zdrowia na długie lata, wielu łask Chrystusowych, szczęścia, kapłańskiej radości.

Z Chrystusem jednasz w każdy czas
Ułomnych, słabych, grzesznych,
By byli z Bogiem jedno wraz
I mieli życie wieczne.
Co złe niech Cię wszystko mija,
Nie znaj nigdy co to troska,
Bo nad Tobą łaska Boska.
Dziękujemy Ci, że pamiętasz o nas

wierni z parafii Matki Bożej Różańcowej w Raduniu

Podziękowania

Dyrektor i nauczycielka języka polskiego ze Szkoły Podstawowej w Dociszkach składają serdeczne podziękowania **Zarządowi Głównemu Związku Polaków na Białorusi** za przekazaną kserokopiarkę

♦♦♦♦

Zespół „Memoria" z Lidy pragnie serdecznie podziękować kierownik zespołu „Raduńskie Słowiki" **Franciszce GABIS** oraz kierownik zespołu „Zaranica" **Halinie BUŁHAK** za zaproszenie naszego zespołu na Dzień Polskiej Piosenki i Tańca w Raduniu. Dziękujemy za niezwykłą gościnność, wspaniałą atmosferę i serdeczność

w imieniu zespołu Andrzej Sztro

♦♦♦♦

Chór „Czerwone Maki" z Mińska składa serdeczne podziękowania ks. dziekanowi **Janowi GAWECKIEMU** z Iwia, ks. wikaremu **WALENTEMU** oraz ks. proboszczowi **Franciszkowi GAŁDYSIOWI** z Subotników za gorące przyjęcie chóru, pomoc oraz możliwość zaśpiewania w świątyni.

Dziękujemy za oddaną służbę Bogu i ludziom. Niech dobry Bóg błogosławi i darzy dobrym zdrowiem, a Matka Najświętsza ma w swojej opiece

♦♦♦♦

W imieniu zespołu „Sybirak" oraz Stowarzyszenia Polaków Ofiar Represji Politycznych Koło w Lidzie pragnę złożyć najserdeczniejsze podziękowania **Klarze ROGALSKIEJ**, **Zarządowi Stowarzyszenia Sybiraków Koła nr 10 w Białymstoku**, za zaproszenie, organizację występów zespołu „Sybirak" z okazji 15. rocznicy powstania Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna i 15. rocznicy reaktywowania Związku Sybiraków w Białymstoku za prezenty dla członków zespołu. Serdeczne podziękowania **Podlaskiemu Oddziałowi Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" w Białymstoku** za sfinansowanie dojazdu. Życzę dużo zdrowia, pomyślności, satysfakcji z pracy oraz łask Bożych i opieki Matki Najświętszej

Helena Giebień, prezes Stowarzyszenia Polaków Ofiar Represji Politycznych Koło w Lidzie

---

Z okazji urodzin
Janowi KIWLAKOWI, Helenie NAUMIUK i Józefowi NIEMIERO
najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia rodzinnego, wszelkiej pomyślności, sukcesów w pracy i działalności społecznej oraz obfitych łask Bożych na dalsze lata składają

koleżanki i koledzy Klubu Sportowego „Batory"

Ogłoszenia

Zatrudnię młodą osobę ze znajomością języka polskiego (odebranie i wysłanie faksów z domu), posiadającą telefon stacjonarny. Zasięg polskiej sieci komórkowej w miejscu zamieszkania będzie dodatkowym atutem

tel. 8-1048-600250501

UWAGA KONKURS!

Dział Oświaty ZPB oraz Oddział Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" w Siedlcach zapraszają młodzież w wieku od 12 lat do wzięcia udziału w konkursie literackim

„O papieżu wierszem i prozą"

z okazji 25. rocznicy pontyfikatu Ojca Świętego Jana Pawła II

Regulamin konkursu:

1. Praca literacka lub wiersz powinny być napisane samodzielnie.
2. Objętość pracy literackiej ma wynosić 2-3 kartki maszynopisu.
3. Temat: Prace literackie (do wyboru) winny przedstawić życie i posługę papieża Jana Pawła II.
4. Na stronie tytułowej mają być podane dane uczestnika konkursu:
Imię i nazwisko..
Adres zamieszkania......................................
Wiek.................
Telefon domowy...............................
5. Uczestnik powinien złożyć prace do 11 grudnia br. w Dziale Oświaty ZPB.
6. Finał konkursu odbędzie się 14.12.2003r. o godz. 10.00 w kaplicy Najświętszego Odkupiciela na Osiedlu Dziewiatówka.

Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody.

Szczegółowe informacje można uzyskać w Dziale Oświaty ZPB

230023 Grodno, ul. Dzierżyńskiego 32 tel. 73-81-50

Zapraszamy do udziału!

Ogłoszenie

9 grudnia br. odbędzie się wykład Aleksandra Pruszyńskiego

pt. „Odzyskanie przez Polskę niepodległości, lata 1914-1918"

w Polskiej Szkole w Grodnie — o godz. 13.00, w Siedzibie Głównej ZPB w Grodnie — o godz. 16.00

Zapraszamy!

KARTKI Z KALENDARZA

10.12.1903 — Przyznanie Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki **Marii Skłodowskiej-Curie**, autorce prac z zakresu chemii i fizyki jądrowej, odkrywczyni polonu i radu.

12.12.1586 — W Grodnie zmarł przedwcześnie król Polski **Stefan Batory**.

12.12.1860 — Urodził się **Jan Kasprowicz**, poeta, dramaturg, krytyk, tłumacz.

13.12.1981 — W Polsce został **wprowadzony stan wojenny.**

DANIE TYGODNIA

Żeberka wieprzowe duszone w kapuście

Składniki:

- 1 kg żeberek
- 1 główka kapusty
- 100 g tłuszczu
- łyżka mąki
- 50 g konserwy pomidorowej
- 2 cebule
- sól
- pieprz
- 1 łyżka siekanego koperku

Sposób przygotowania:

Żeberka pokroić na 8 kawałków, kapustę rozebrać z liści, wybierać kapustę luźno związaną. Zagotować wodę, wrzucić liście, osolić, obgotować krótko 5-10 minut. Wyjmować łyżką cedzakową, przygotować w ten sposób 16 liści, żeberka osolić, popieprzyć, zrumienić na jasnozłoty kolor. Na pozostałym tłuszczu usmażyć na jasnozłoty kolor cebulkę pokrojoną w krążki. Każdy kawałek żeberka posmarować konserwą pomidorową, nałożyć trochę cebuli, zwinąć ciasno w dwa liście kapusty, końce zagiąć pod spód i ułożyć w rządku. Zalać 1 l wywaru z obgotowanych liści. Dusić pod przykryciem do miękkości, gdy żeberka zmiękną wyjąć. Sos zaciągnąć mąką rozbitą w wodzie z obgotowanych liści. Doprawić do smaku solą, pieprzem, dodać kwaśnej śmietany. Żeberka w kapuście ułożyć na okrągłym półmisku. Oblać sosem, posypać koperkiem. Podajemy z ziemniakami i surówkami.

NA WESOŁO

Uśmiechnij się

Wędkarz chwali się koledze:
- Wczoraj złapałem karpia, który ważył pięć kilo!
- Z robakiem czy bez?

☺☺☺

— Halo?
- Sklep obuwniczy, słucham.
- Przepraszam, pomyliłem numer...
- Nic nie szkodzi. Niech Pan przyjdzie, wymienimy.

☺☺☺

- Najlepszym prezentem od ciebie dla mnie będą twoje dobre stopnie.
- Nic z tego, tatusiu, już ci kupiłem skarpetki.

☺☺☺

Ojciec namawia syna do poślubienia bogatej dziewczyny.
- Tato, ale przecież ona jest prawie ślepa!
- Dzięki temu łatwo będzie ci przed nią ukryć wiele rzeczy.
- Jest prawie głucha.
- Nie będzie podsłuchiwać twoich rozmów telefonicznych.
- Ona kuleje.
- Nie będzie ciebie szukać po restauracjach.
- Jest garbata.
- Synu, bądź sprawiedliwy, jedną wadę to ona może mieć...

☺☺☺

Zdzisiek ożenił się z jedną z dwóch ślicznych bliźniaczek.
- Ciekawe, jak ty je rozróżniasz? — pyta kolega.
- Co ja głupi jestem?! Nawet nie próbuję.

Cennik
życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

cena (z podatkiem VAT) za 1 linijkę umowną (28 znaków — liter):

tekst	mniej niż 300 zn.	więcej niż 300 zn.	komercyjne
zwykłe	360 rub/lin;	320 rub/lin;	500 rub/lin;
pogrubioną czcionką	460 rub/lin;	420 rub/lin;	540 rub/lin;
w czarnej ramce	420 rub/lin;	400 rub/lin;	520 rub/lin;
w czerwonej	460 rub/lin;	440 rub/lin;	540 rub/lin;
matrymonialne	500 rub/lin;	480 rub/lin;	

nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x 30 mm 2500 rub

Numer konta Biełinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705

ZADZWOŃ

Drobne ogłoszenia w Głosie dla mieszkańców Grodna pod całodobowym numerem telefonu

066.

Czy pamiętasz, że...

8 grudnia — Makarego, Marii
9 grudnia — Leokadii, Radzisławy
10 grudnia — Grzegorza, Eulalii
11 grudnia — Damazego, Daniela
12 grudnia — Joanny, Dionizji
13 grudnia — Łucji, Otylii
14 grudnia — Alfreda, Arseniusza

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

GŁOS

Wydawca: SZ „Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax. (0152) 72-00-75, 72-31-69
e-mail: glosznadniemna@mail.grodno.by
glosznadniemna@yahoo.com
Internet: www.glos.by.ru
Redaktor naczelny: Andrzej Dubikowski
Redaktorzy: Tatiana Zaleska (zastępca redaktora naczelnego), Alicja Samiec (sekretarz redakcji), Ryszard Karaczun, Irena Kulikowska
Fotograf: Jarosław Waniukiewicz
Dział techniczny: Sergiusz Juchniewicz

Korekta: Helena Bohdan
Łamanie: Jolita Oniśko
Prenumeratę: można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S. A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 1130 BYB, w sprzedaży w kioskach — 180 BYB.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 5562. Наклад 5700 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна" (на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі: 230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул. Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 4.12.2003 у 15^{00}
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазытываў.

Bądźmy w kontakcie

Czekamy na Państwa telefony od godz. 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69